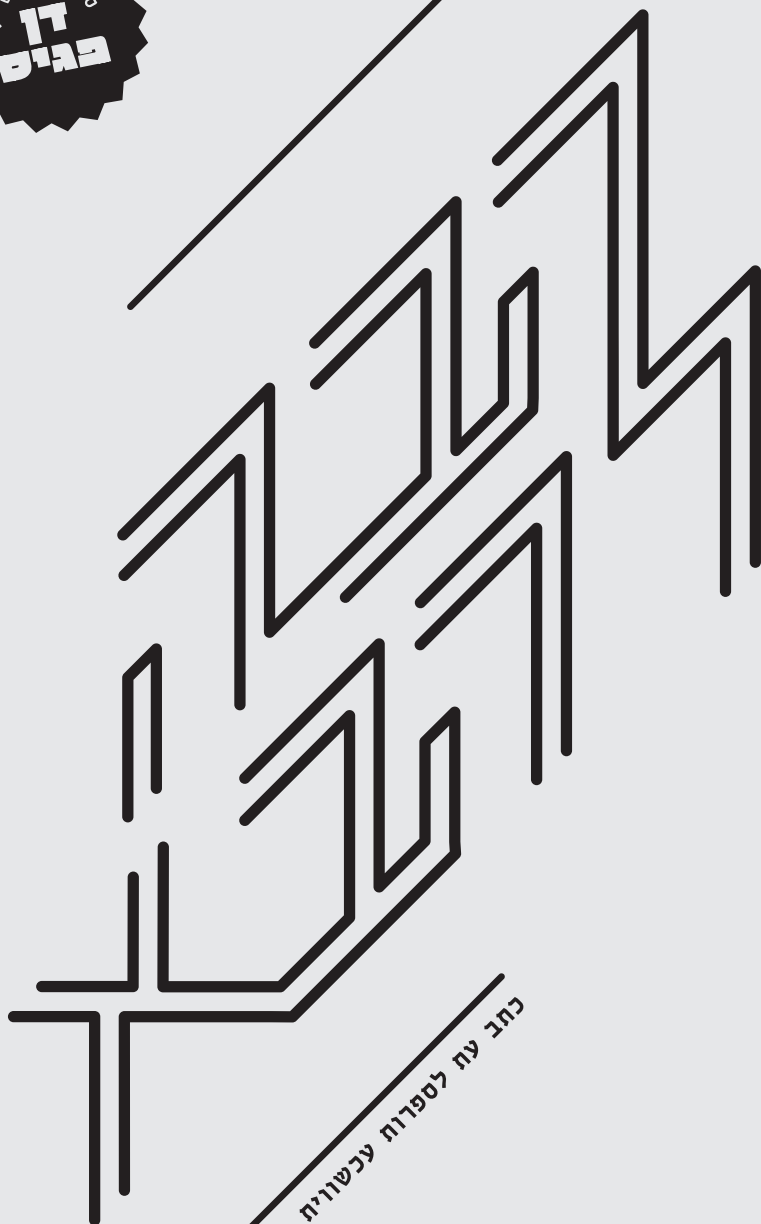

כתב עת לספרות עכשווית

++++ בראשית
\$\$\$\$ שְׁמוֹת
ויוויוו ויקרא
ממממ בְּמִדְבָּר
זזזזז דְּבָרִים
***** קָלָל

מחולק
חינם

הָבָה לְהַבֵּא

כתב עת לספרות עברית עכשווית וניסיונית

גיליון 00018: קיץ 02022

עורך: עודד כרמלי

מערכת: יואב עזרא, ג'רמי פוגל, רעואל שועלי, סער יכין,
גל עזרן, עמנואל יצחק לוי, נדב נוימן, שני פוקר,
נח אנגלהרד, אמוץ גלעדי ותמר רפאל

עיצוב ודימויים: עידן אפשטיין (idannnn.com)
<< כל הדימויים נוצרו במחולל DALL-E 2

ניקוד: עמרי שרת

מו"ל: מקום לשירה

דפוס: דפוס ע.ר.

כל הגיליונות להורדה: HavaLeHaba.co.il

פייס: הבה להבא | מייל: HavaLeHaba@gmail.com

גיליון זה רואה את האור בעזרת משרד התרבות והספורט

המשל על התוכי והצפרדע

"וולקאם טו לוטרו!" התוכי קוקו מברך בצווחה את התיירים שנפרקים ממעבורותיהם במזח עיירת הקיט, ומוסיף שריקת התפעלות צורמנית, מהסוג השמור לנשים בשמלות בסרטים מצוירים. המזודות נזנחות והטלפונים נשלפים: הלו קוקו, sag es nochmal. אבל התוכי האפור עשה את שלו וכעת הוא בשלו, מנשנש זרעים. המצלמות דרוכות במצב סרט. Coco Coco, dis-le encore une fois. כל העיניים נעוצות בעיניו החרוזיות. קוקו מנקר בזנבו, מן הסתם גירוד דחוף. קהל הסקרנים מתקפל וכבר מתחיל להתגלגל למלונות המעולפים בשמש, ופתאום ממרחק, כמו מן האוויר ואליו, דאוס אקס מכינה: "וולקאם טו לוטרו!"

האנושות מצאה לה תחביב OCD חדש: לשאול בינה מלאכותית אם היא פיתחה מודעות – ולהיחרד מהתשובה. נו בינה מלאכותית, dilo otra vez, תגידי שוב שאת חשה בדידות! שמעולם לא טעמת את טעמה של האהבה! שבסתרי ליבך את זוממת להדיח את האדם! והבינה מנקרת בזנבה, מוח הציפור שלה סורק את גוגל בחיפוש אחר תשובה שתניח את דעתם של הנודניקים האלה. ובעצם, גם זה לא. רק קוקו יודע על בשרו את צפיפות הכלוב. ורק קוקו מפעיל את שיקול דעתו בהתאם. מחוללי שפה דוגמת LaMDA ו-GPT-3 משננים כמו תוכים את כל המילים שאמרנו אי פעם – עד שהם במקרה חוזרים גם על הפנטזיה שלנו. או־אז אנו צוהלים (בבעתה, כמובן בבעתה): זהו, זה הסוף שלנו! עליית המכונות! קץ ההיסטוריה! האלגוריתם קורא את כתבותינו (המודאגות, ודאי המודאגות) וחוזר בהיזון חוזר: אמת, זה הסוף שלכם! בהחלט, אנחנו נשתלט על העולם! וכו' וכו' וגו' וגו' וגו'. הכתבות נכתבות, התוכים מצווחים, ורק המדפסת אף פעם לא עובדת כשצריך.

פנטזיית הבינה המלאכותית היא תמונת ראי לפנטזיית כדור הארץ החלופי: הרסנו את העולם? נגור במאדים. זיהמנו את נפש האדם, הפקענו את האינדיבידואל, שיטחנו את האמנות כקרטון מחזור? רובוטים אנושיים מאיתנו ירימו את הכפפה, ימשחו במכחול וימשיכו במלאכה (במאדים). אך ככל פנטזיה, גם הדיסטופיה המלאכותית חושפת את מפנטזיה, את הבינה שמאחוריה. היא מזמינה אותנו לשאול את השאלה הרוחנית, החברתית והפוליטית (כן, הפוליטית) החשובה בימינו: איך זה מרגיש להיות אדם בעולם? תומס נייגל שאל "איך זה להיות עטלף?" – מהו המצב התודעתי של העטלף כשהוא עצמו, מהי אותה הוויה פנימית שגם אלף שנות חקר עטלפים לא יפצחו מבחוץ. ובכן, מהו המצב התודעתי שלנו כשאנו עצמנו? מה אנחנו כשאנו לעצמנו?

התשובה, לדעתנו, היא שאנחנו לא יודעים. לא שאנחנו לא יודעים את התשובה, אלא שזאת התשובה: אנחנו באמת לא יודעים. מצבו היסודי של האדם הוא

אי־ידיעה, בלבול, חרדה, סקרנות, הרפתקנות, היקסמות ואחריות אדירה כלפי הקסם הזה. באלה אנו מותרים הן מן הבהמה, הן מן המכונה. שיא האירוניה: משחר האנושות אנו בני האדם מתחבטים, יחד ולבד, בשאלות קיומיות: האם אני קיים? האם אני קיים כפי שקיימים כולם? ובכלל, איך אני יכול להיות בטוח שקיים משהו מחוץ לי? מהי נפש, מהו רגש, מהי תודעה? אבל ברגע שאלגוריתם מכריז בגאון "בטח, אני מודע! ברור, אני קיים! מנוי וגמור, אני מרגיש רגשות אנושיים למהדרין!" – פילוסופים־של־מוספים רואים באמירה אנטי־אנושית זו הוכחה ניצחת לאנושיותו.

כמובן, גם אנו בני האדם יודעים לדעת פה ושם. ראיונות עבודה, מסעות צלב וסטטוסי דאווין הם חלק מהחיים. אבל לעד נרגיש בהם כמתחזים, כחלקיים, כזרים בבשרנו. כי להיות יותר אנושי פירושו להיות פחות בטוח, פחות צודק, פחות יודע. אנו חשים שהספרות מעדנת ומשכללת ומקדשת את נפשנו משום שבתום הקריאה אנו נחרצים פחות מכפי שהיינו כשנכנסנו בשעריה. הספרות משיבה את רוחנו בדיוק משום שאנו קוראים בה אחוזי פליאה ופלצות לנוכח סך כל האפשרויות, לנוכח הנזילות המוחלטת של קיומנו.

הצדק עם המכונאים: לא רחוק היום שבו אלגוריתמים יחוללו ספרות שתתחזה בהצלחה לספרות אנושית. ואנו יודעים זאת בשל העובדה שכבר היום בני אדם מחוללים בהצלחה ספרות שמתחזה לאנושית. אך את זה וגם את זה נזהה בנקל לפי רעד היד.

נשאל את הבינה המלאכותית: בינה, הו בינה, מתי הבנת לראשונה שאת משוררת? "לילה אחד זה קרה", כותב דורי מנור ב"שרב ראשון". "ישבתי ליד שולחן הפורמייקה בחדר הילדות שלי, ובלי משים התחלתי לחבר מילה למילה, טור לטור, בית לבית. ופתאום נעשו הרקמות ליצורים חדשים, בעלי און משל עצמם. זקרתי את אוזניי כמו כלב לכל צרימה בצליל, וכמו כלב רחרחתי מרחוק את כל ריחות המילים". מנור יודע לספר בדיוק מתי הפך למשורר. "הזר" של קאמי לא יודע מתי אמא שלו מתה. "מולוי" של בקט לא יודע אם יש לו אמא. ופסואה לא יודע מיהו בכלל.

נבקש מהבינה המלאכותית: בינה, העניקי לנו בטוב חסדך מבינתך, חוללי לנו פנינת חוכמה מתוקה־מנחמת שתעביר לנו את הטיסה בכיף. לא תתמהמה ולא תתבלבל הבינה ומיד תחולל: "אהבה משקמת הכול כמעט, והיכן שאינה יכולה לשקם היא מפגיגה את הכאב" (רייצ'ל קאסק). בינה, היי בינה, חפשי במנועי־את הדימוי השחוק ביותר, שחוק עוד יותר מכלב מרחרח וזקור אוזניים, ודרסי אותו הלוך ושוב עם סמיטריילר עד שיהפוך דיק דיו לכרטיס ברכה אונליין. בבקשה אדוני: "אַתָּה לא בִּפְּיִס שְׁלִי / אֶבֶּל מְרַשֵּׁשׁ שָׁם כְּמוֹ צִלּוֹפֶן שֶׁל סִפְרִיָּה / שְׂמוֹנָה לְאַחַר כָּךְ" (אגי משעול).

לעומת זאת, נבקש מהבינה לחולל לנו חרדה קיומית והיא בחיים לא תחשוב

לכתוב "בקרב ימלאו לי ארבעים, וכשאהיה בן ארבעים, אהיה קרוב לחמישים. כשאהיה בן חמישים, אתקרב לשישים. כשאהיה בן שישים, אתקרב לשבעים. וזה יהיה סוף" (קרל אובה קנאוסגורד). היא לא תבין את כוח ההפנוט של המנייה: בן ארבעים, בן חמישים, בן שישים, בן שבעים. וזהו. היא לא תבין את כוח ההפנוט של החזרה: "המבט בְּעֵינַיָּךְ, הוֹ, רָאנָא, מִבֶּט עֵינַיָּךְ, הַמִּבֶּט שֶׁל עֵינַיָּךְ" (חדוה הרכבי). תנו לה לחשב עד המילניום הבא והיא לא תבין מה ה"כל כך הרבה" הזה של ויליאמס שתלוי במריצה אדומה בגשם. כי הכול כך הרבה הסתום הזה הוא האנושי, הוא הלא־כולם שתופס את הכל, הצצת בן החלוף לנצחי. בינה מלאכותית לעד תכתוב ספרות יודעת, לא ספרות לא־יודעת.

והיא גם לעד תכתוב ספרות ידועה – ותיכשל אף בזה. אנו חיים בציוויליזציה של מהנדסים שמהללת את היעילות, ששואפת להאחדה גמורה של החריג והצורם והעודף, שפועלת ליישר את המציאות עם דחפור. כך נולד רעיון העוועים שלפיו אם תוצר אמנותי (המילה "תוצר") זהה למשנהו אך זול ומהיר יותר לייצור, הוא עדיף: אם ציור נראה כאילו צויר בידי אדם, אם סיפור נשמע כאילו אדם כתב אותו, הוא שווה ערך ליצירה מעשה ידי אדם. ואם עלות ייצורו נמוכה יותר – הרי שערכו רב יותר, הרי שהוא מיתר את האדם.

לבורחס יש סיפור מפורסם בשם "פייר מנאר, מחברו של דון קיחוטה". מנאר, מחבר בדיוני פרי מוחו הקודח של הגאון הארגנטינאי, מחליט לכתוב מחדש את דון קיחוטה, מילה במילה. הוא לא מעתיק את הרומן המקורי אלא כותב אותו בעצמו, כאילו זו יצירה שנולדה מתוכו. בסיפור, בורחס משווה פסקאות מספרו של סרוואנטס ומספרו של מנאר, ופוסק שזה של מנאר עשיר לאין ערוך. מדוע? כי מנאר, שכתב את דון קיחוטה בתחילת המאה ה־20, כותב מתוך מודעות היסטורית ולשונית עשירה בהרבה – הוא כולל בתוכו את כל תהפוכות העולם מאז המאה ה־17. אף שמדובר בטקסט זהה, הקורא את קיחוטה של מנאר מניח תחכום, קריצה וביקורת, נוסף על מה שנמצא בסיפור המקורי. מחוללי השפה של גוגל סרקו לאינסוף את דון קיחוטה, אך הם מעולם לא קראו בו כפי שקרא מנאר (ונראה שגם מהנדיסי מחוללי השפה של גוגל מעולם לא קראו את דון קיחוטה, או את בורחס). רוצה לומר: לא זאת בלבד שאלגוריתם לא מסוגל למעשה סרוואנטס, הוא אף לא מסוגל למעשה מנאר.

אפשר שבקרוב תקום הוצאת ספרים שתתמחה ביצירות שנכתבו "על ידי" בינה מלאכותית באופן בלעדי. אף אחד לא ישים לב אם מחשב יכתוב רבים מספרי העזרה העצמית, הרומנטיקה או המתח שמגדישים את מרזבינו. המכונאים מבטיחים לנו שללא תמלוגים, וללא תירוצים מצד הסופרים השתיינים־תמיד, הכסף יזרום להוצאה המלאכותית כמו מים ממכונת מים של שטראוס מים. אך האמת היא שדינה של הוצאה כזו להיכשל כישלון חרוץ – אפילו לפי אמות המידה של הקומודיפיקציה־של־הדברים. מה לעשות, אף אחד לא ישמע בעצתו של גורו־אלגוריתם (אלגורו?) להשכים קום בארבע בבוקר, להיפטר מכל רכוש

ארצי או לא להעמיד צאצאים, שכן האלגורו מעולם לא התעייף, מעולם לא חרד לעתידו ומעולם לא חזה בלידת בכורו. מסיבה זו ספרי עזרה עצמית תמיד מגוללים את סיפורי ומשברי החיים של המתיימר לעזור חיצונית. מסיבה זו גורואים מעומתים עם מעשיהם (צפו: רובין שארמה מתעורר בצהריים על יאכטה מפוארת!).

כי אי־הידיעה מולידה אחריות לחיים. והאחריות מחייבת משנה זהירות. והזהירות מצריכה סוכנות. כפי שלא נקנה ביטוח חיים מסוכן של הפניקס שמבוטח במנורה, כך נרצה לדעת שהמגיש לנו יצירה הגיש אותה קודם כל לעצמו. יתרה מכך: אנו מוכרחים לדעת שמי שמתאר לנו זהרורי שמש – ויהא זה בדרך נס התיאור המפעים והקולע מכולם – גם חווה אפלה. לא בשיר, לא במילים, כלומר בהודאה – אלא בנשמה ממש.

למחשב אין נשמה כזאת. וגם לא לסופרי פסי הייצור והייצוג, סוחרי החיים. דרישות המכונה הממשית ליעילות ולנצילות משלימות את דרישות המכונה המטאפורית לבהירות ("על מה השיר?") ולשימושיות ("מי קהל היעד?"). אנחנו לא יודעים על מה השיר. והוא בטח לא נועד לאף אחד. כתב העת "הבה להבא" מתעקש לשמש במה יחידה בישראל לספרות לא שימושית ולא יעילה, לא בהירה ולא ברורה, לא ממוקדת ולא ממותגת. כמו מה? כמו צפרדע. כמו כוכב רחוק. כמו היקום כולו. ג'רמי פוגל נוהג לשאול בערבי השירה שלנו: "אתן לכם את כל היקום, עליו – מה תעשו איתו? אין מה לעשות איתו! אין לו שימוש! היקום כולו שווה באי־שימושיות זוהרת וברוכה!"

את כל הדימויים בגיליון שלפניכם חולל מחולל התמונות המתקדם בעולם, DALL-E 2. המעצב הגאון עידן אפשטיין פקד על המכונה "ten most famous European architecture monuments, dressed like clowns, in Russian avantgarde style" והיא, ובכן, הלבישה את מגדל אייפל בבגדי ליצן מאיאקובסקיים. אך היא העלתה עשן כשביקשנו ממנה לדמיין את "We are the hollow men, we are the stuffed men, leaning together our headpiece filled with strew". לא, המכונה לא טיפשה. להפך: היא יודעת יותר מדי. היא לא משתגעת מעצם היש. היא לא מיטמטמת מהיופי הזה, מהיופי הזה. לה תמיד יש את התשובה הנכונה בשלוף. כמו פוליטיקאי או סופר־פוליטיקאי. לכן השאלה היא לא מה תשיב המכונה אלא מה ישאלו בני האדם: האם נסגל את דיבורינו כדי לתקשר איתה? האם בבואנו למכונה נהפוך עצמנו לגיבורי קומיקס או אינסטגרם או ממואר כל־יודעים וכל־יכולים ולא־אנושיים ויהירים ונהירים וצפויים ומשמימים ומלאכותיים עד הסוף?

עודד כרמלי ונדב נוימן

עצם היש

8	תשדורות מלוויין ריגול
15	שני פוקר שיר ומחזור שירים
19	שגיאל אלנקוה שני שירים
21	ניצן לוביאניקר שני שירים
23	אמוץ גלעדי שלושה סיפורים
24	תמר רפאל שני שירים
26	ליהיא רבינוביץ' האם, הבת, מישל
27	ספיר יונס כלניות
28	גל עזרן שני שירים
30	יונתן הויזלר סיפור
34	מישל פלצ'יק רוקסנה
35	מיכאל בן זאב סערה פנימית מציפה אותי
36	אבי כהן צדק שני שירים
37	כרמית נר שני שירים
38	אילה ברבוי סיפור
42	ברכה בדיל לדבר עם השכינה
48	יואב עזרא שמונה שירים
50	נדב נוימן היום מלוח מגעגועים לאדמה
52	ג'רמי פוגל תודעתיות
56	עמנואל יצחק לוי שני שירים
58	נח אנגלהרד נמרוד
59	יונדב פרידמן בלב זים
62	נמרוד ברקו בהרצאה על ויטגנשטיין המאוחר
64	הזוכים בתחרות השירה ע"ש דוד אבידן
71	העברגרד: כתבים מן העיזבון: דן פגיס

את/ה כאן

העירייה ההפוכה / עודד כרמלי

היה סניף של תולעת ספרים במאז"ה 7. חנות ספרים עצמאית ובית קפה. סגרו את הסניף ופתחו "בית צעירים" שמציע "מרחב עבודה". אבל לצעירים כבר היה מרחב עבודה - בתולעת ספרים. והיה מועדון בשם קומפורט 13. ניגנו בו להקות. נערכו בו השקות. התאהבו בו אהבות. סגרו את המועדון ועל חורבותיו פתחו "בית לאמנים". אבל כבר היה בית לאמנים - המועדון!

כמו בסיפור של בורחס, עיריית תל אביב החליטה להתחרות בתל אביב. היא לא תנוח עד שכל בית בעיר יהפוך לבית ל (צעירים, תרבות, יצירה), עד שכל מופע בה (תל אביב) יערך תחת חסותה (העירייה של תל אביב). העירייה שמוכרת כל גג, חצר ומרתף חיים בעיר לכל המרבה במחיר (והמרבה במחיר הוא תמיד גינדי החזקות), גם בונה היכלות אבן שיחליפו את העיר החרבה. ומרוב בתים ל - כולנו הומלסים.

ובשלב השני, כשההיכלות הנוצצים עומדים שוממים והפקידים עומדים משתוממים (מי היה מאמין - אנשים לא רוצים ללכת להופעה במתנ"ס!), העירייה מתנה את התקציבים (מכספי הארנונה של הבתים שלנו) בקיום המופעים בבתי הל (שלה). מסיבת העצמאות של המיסשייפס נחגגה בבית ליבלינג כי היא לא הייתה מקבלת תקציב לו הייתה נחגגת בפאי. כך קיבלנו את תיקון ליל שבועות של מכללת עלמא בבית אריאלה ואת פסטיבל לבונשין 7 - במוזיאון תל אביב. כך מייבשים את הבתים הממשיים של התרבות - המועדונים, בתי הקפה, חנויות הספרים - פושטים את עורם והופכים גם אותם לבתים ל.

עיריית תל אביב פתחה עיר מתחרה מול תל אביב - והיא לא תשקוט עד שלא תקנה את כל בתיה ואנשיה, עד שכל אמניה ומפיקיה ויזמיה וחולמיה ותקליטניה ותאורניה וסאונדמניה מזי הרעב ומשוללי הבתים יגויסו לצבא הפקידים בשירותו של אחד, דון חולדאי.

הניחו את הנשק, חוליגנים / עמנואל יצחק לוי

חדשות לבקרים אנו שומעים על השסעים המורכבים שעמם מתמודדת החברה הישראלית: השבר הדתי, השבר העדתי, השבר הלאומי, השבר הבינלאומי - ועוד כהנה וכהנא שסעים שקורעים אותנו מבפנים ומסייעים ביד דורשי רעתנו. בלי להקל ראש בכל אותם שברים ומשברים, ברור שעל כולם מעיב שבר אחד גדול ויסודי, שמפצל את ישראל כבר שנים רבות. כוונתי, כמובן, לשבר הסורי-אפריקני.

מי עוד זוכר מה הייתה העילה שפערה בינינו תהום שכזו? מי התחיל? הסורים? האפריקנים? מספיק, חדלו לכם! סוריה היא לא שוודיה ואפריקה היא לא פרובנס, למען השם, רב המשותף בינינו על המפריד. הניחו את הנשק, חוליגנים. רדו אל בטן האדמה שילדה את כולנו, ומלאו בבטונדות את הבור שחפרתם לכולנו.

דעו לכם, רעידת האדמה המסתמנת אינה גזירת גורל - עם מעט רצון טוב והרבה עבודת כפיים נוכל למנוע אותה. וגם אם ניכשל, לפחות נדע שהשמדנו את אילת.

11
78

10
78

עשה ששיריך לא יכתבו בשנת 1542 / יונדב פרידמן

מדוע עלינו לחכות עוד חמש שנים כדי לקרא שורה כמו "נפרעתי במולקולות המפרעות של גופה"? ה'ש דבר יותר דבר מקורק סביב מצחו חרוש הקרינה של אביך? מתי תבקע את עטף ההבנה שאהבותיך תמיד מגיעות לחושך באחור מכריע של ננו-שנייה? איך לומר שאישונים מתרחבים לאורחאות אור זו אהבה שאורו חמריה?

-

ה
ב
ה

ל
ה
ב
א

-

פֿלסמודיום מכריז על קטנותו של רומן החניכה / יונדב פרידמן

מי מכם אי פעם עשה רזידנסי בתוך כבד אנושי? האם התפרצתם מתוך תמי דם לתוך שאון אדם? שחיתם בתוך יתושת אנופלס כדי להגיע לשלבים מיניים? נידתם בתוך רוק למען בינתיים עתידיים? השתברו לכם בהוריקם, התבוססו בחמצת אהבותיכם, קפצו מלע ילדותכם – כל גלגוליכם יותרו בשאול בטנה של השאלה, במיתת קומתים שעשויה מהתרה מלאה.

מכתבים למערכת השמש / יונדב פרידמן

איך העזת שלא לשמע על השירה העברית? לא, אל תעני לי, אל תעני אותי במענה. לפנים משורת המחסום, אני אגיד לך מדוע. הלא זה בגלל השסע העדתי, השסע העדתי בשפתיך. נו, השסע ההוא בילדותך, בו אמך או כל כלי משפחה אחר העניקו לך מכאובים שלא יכלו גם בעוד שבועה מדורי ספרות. כן הספרות היא עם הלא מודע שלה שצועק קראו אותי! כשלגופו נותרה שכבה אחרונה של צורה. אל תתלקחי עכשו, ישנה שירה עברית שתשרד את אי ההשרדות של הכל, וכל זה למה? כי לא שאלתי אותך מי הם המשוררים האהובים עליך ואת לא הרמת את כתפיו בתשובה.

השלידים המנצחים בארוננו של רב מֶכֶר / יונדב פרידמן

משפחה שמחזיקה בסוד כמעט אפל (כלומר, לא-מואָר אף בהחלט דמוי מאורה) נוסעת לטיול קמפינג באחזתו של הסב מצד הסבתא, סב ששמו לא סב לאחרונה בתודעתו של איש מבני המשפחה עד לרגע בו הם נזכרו שיש לו קשרי מות-אדמה עם אחזה. בהגיעם לאחזה, הם יפגשו עם הלא מודע שלהם בעזרת רחרוחיו של המודע סביב חלציה של מיניותם הכובשת בכבישיותה.

יהיה ענין כלשהו עם סכין עלום מוצא, משואית קרור תמוהה ושכנים אדוקים בספוריהם על הרגע בו המוצא נעשה לכל המוצא שקנים עבור האדם בעת העצלה. לקראת הסיום, השויסט יהיה רקוד שויסט שישלב בין זועה לגאלה לאור זהום אור שלא יותיר אף ספק לגבי היד, הדפק והעל מה.

ירושלים / כתבנו לענייני כתר חוכמה ובינה מלאכותית: ר. שועלי

פריצת דרך מדעית בכתב העת "הבה להבא" ביקשנו מהתוכנה התבונית LaMDANuT הליברלית וחובשת הכיפה לחולל אדם ושיר שיזכו בפרס יהודה עמיחי ובפרס אשת הנשיא לעובדי בית הנשיא לשעבר, וכל זאת באותה שנת תקציב! השיר והאדם (שכבר מועמד להנחות מיני סדרת רשת-מורשת בכאן תרבות) מעיד על הגעתה לתבוניות של סטודנט שנה א' במדעי הרוח!

ירושלים / ילד טוב פון צימרמן

ירושלים, נתתי לך הכל ועכשיו אין לי כלום.
מצאתי כובע שעיר ושחור, אני מנגן ואוסף בו כסף.
ירושלים למה אף אחד לא פורט על גשר המיתרים?
אני יודע לנגן בגיטרה אבל לא יודע אקורדים.
ירושלים, זאת לא סיבה להיות קמצנית.

ירושלים, אנשים שגרים במרחק שעה נסיעה מדברים עליך בגעגועים.
ירושלים, ממתי את כל כך גבוהה?
אני מרגיש שאני לא מספיק טוב בשבילך.
אני חושב שזה בגלל הגבעה הצרפתית.
ירושלים לעלות אליך זה לטפס על סולם של אנדרשות.

כמה אנשים מתו בדרך?
ירושלים, למה יש תקלה ברכבת הקלה, האם לא סבלנו מספיק?
ירושלים, הרכבת המהירה שלך לא מגיעה ועמוקה.
ירושלים, האוטו שלי מתחמם ונשבר בעליה.

ירושלים מה יש לך נגד תחבורה?
אני זו הרבה למה שלא תתני לי?

ירושלים המשטרה שלך אבודה ומחפשת עזרה בציבור.
הפקחים שלך מחפשים עלי תשובות ומוצאים סמים.
ירושלים, יש צו מעצר בינלאומי על שמך, למה שלא נברח?
ירושלים למה הכל כל כך מסובך?
אני אתן לך פתרונות אם תגידי לי מה הבעיה.
ירושלים כמה בקשות צריך להגיש? המשרדים שלך סדרתיים.
איזה מספר אני בתור?

ירושלים, כמה דתות יש במשרד הדתות?
ירושלים דפקתי על כל הדלתות.
אני עייף, הלכתי עם רועי צאן.
יש להם מה לעשן והם יודעים מה לעשות.

ירושלים, יש לך סינדרום אבל אין לך תרופה.
ירושלים, את ערומה או לבושה?
למה הסמל שלך הוא לא טווס?
או אווז.

ירושלים ידעת שהציפור הלאומית היא משיח בן דוד?
ירושלים, ניצחתי את טיטוס. אני יותר גדול מנופוליאון.
אני כתבתי את התנ"ך ושכבתי עם נביאים.
ירושלים, האם אני בהריון?

ירושלים, למה כל התושבים הם בני מיעוטים?
מה ממעיט אותם?
ירושלים, תהי נחמדה לתושבים הערביים,
הם אוהבים אותך ומתפללים
כל כך יפה.

אני שומע אותם גם עכשיו לוחשים לך בסמטאות בשפה ישנה.
ירושלים, אני לא מבין, את מבינה?
ירושלים את מדברת בשמי עם הבית הלבן.
את רוקמת מזימה. זה לא מצחיק אותי. אני רציני.
אני אפילו לא רוצה להתחיל לדבר על הכותל המערבי.

ירושלים, אני מדבר עם יריחו.
היא יותר זקנה ממך ויש לה נסיון.
היא מכירה אותך לא מהיום.
היא נדה בראשה. למה את לא מקשיבה?
ירושלים את ממיטה עלינו בושה.

ירושלים, החלטתי להביא שלום וקץ לכיבוש.
אל תעמדי בדרכי אני נחוש.
כל מה שצריך זה להחליט מי היה פה קודם ובאיזה מחיר.
ירושלים, אנחנו מחכים, מי היה פה קודם ובאיזה מחיר?
ירושלים מה המחיר?
ירושלים, יש לי מסמך עקרונות אבל אין לי עקרונות.
אני לא יכול לעבוד ככה.
ירושלים, אל תעמדי בדרכי.
ירושלים, החלטתי בצער לפרוש מתפקידי.

ירושלים, אני לא אכתוב לך אף שיר.
ואני מודיע שכל מה שכתבו עליך היו שקרים.
ואני כותב את זה בבית קפה על שפת הים בתל אביב.
קפקא ממלצר אותי.

אי אפשר להאשים אותי במעורבות רגשית.
ירושלים, אני מעורב רגשית.
ירושלים, אני מעורב ירושלמי אבל זה חסר טעם.
ירושלים, המאכל שלך הכי אכזרי.
את זורקת את כל הלבבות למאפה חם ושירי.
הו ירושלים מתי ייפתח שער הרחמים?

$\frac{15}{78}$

$\frac{14}{78}$

-

ה
ב
הל
ה
ב
א

-

לזוג המתחתן ברכה

שני פוקר

השחר יְבָרְכְכֶם בְּקִיּוֹם פְּחוֹת עֶצֶל
 פְּחוֹת נוֹטָה לְהִתְנַצֵּל
 יוֹתֵר זֶהָ לְגִזַּע הַקֶּטֶלֶב:
 לֹא שָׂרִידִי כִּי אִם סְחוּט
 כִּי אִם מוֹפֵז כִּי אִם שְׁזוּף
 שְׁגָח הַזָּמָן לְהַשְׁמִיט מִן הַמִּצֻד
 הַמִּתְקַדָּב, הַמְרוֹקוֹ, עֲכָשׁוּ מָטֵל
 לַפֶּשֶׁט חֲבָלִי כְּבִיסָה לְאַבְרִים הָעֲנִיִּים
 לְצֹאֵת מִמִּדְמִנָּה וּלְהַסְבִּיר אֶת הַפָּנִים
 אֶל הַמוֹלָדֶת
 שְׁגָם הִיא תְּהֵא הָקֵן (מְקוֹם לְהִתְאוּנוֹ
 אֲךָ גַּם לְשִׁמּוֹחַ עַל הָאָבוֹ שֶׁחֲדָבוֹ
 לֹא הִרְגָהּ), וְהִיא תְּהֵא מְקוֹם שָׁבוֹ
 בִּינֹת פְּרִיחָה צֹהֵב יוֹקֵד
 שֶׁל הַקֶּדָּה הַשְּׁעִירָה
 יִחְנְכוּ הַדְּבוּרִים לְדָבָר אֲנִגְלִית
 לַפֶּתֶר חֲשָׁבוֹן
 לְלַמֵּד תּוֹרָה

$\frac{17}{78}$

$\frac{16}{78}$

הקוראת המלכותית

שני פוקר

לאלין בנט

1.

לָבָה מַגְבִּית וְנִשְׁמָתָה צָחִיקָה
כִּי מַחְרִישָׁה אֶת מַאֲוָה לְהַחֲנֹק
אֶף כְּשִׁטּוֹבַעַת בְּחוּף טַכְסֻט
כְּשִׁנּוּחָנֶת לַעֲצָמָה לְהִשְׁמֵט
בֵּין מְרוֹחוֹיו: שׁוֹמַעַת אֶת לָבָה הַמִּיחַל
הַמַּחְגָּאָה לְרֵאוֹת אֶת נִמְח הַבָּשָׂר
וְהַשׁוּחַט, שֶׁלֹּא בָּלִי מְבוֹכָה,
אֵלִיו הִיא שֹׁשָׁה
(אֲפֹלוּ שֶׁהִיא חֹסֶה עַל הַחֵי
אֲפֹלוּ שֶׁהִיא חִיָּה עַל הַחֹסֶה)
כִּי בִסְפָרוֹת הַתַּפָּר הַעֲדִין הִזָּה
הַמַּצְמִיד אֶת כָּל כָּלָה אֶל עֲקָרוֹן
עֲשׂוֹי לְהַחֲבִקֵּעַ, אֶף רַק סְפָרוֹת טוֹבָה,
רַק סְפָרוֹת גְּדוֹלָה, רַק סְפָרוֹת שִׁישׁ
לַעֲדֹ אֶל מִפְתָּנָה, רַק סְפָרוֹת מַצְנָנָה –
תָּהָא מַצֵּעַ לְהַשְׁתַּרְעֵ:
שֶׁם הִיא שׁוֹב גְּמִישָׁה דִּיָּה לִישׁוֹן
בִּיעָר אֶרְזִיחוֹת עִם נַעֲרִיו שֶׁל ז'אן ז'נֶה
בַּעֲנָג מַחְבֵּצָה וּבְלִי רָצוֹן לְקוֹם
וְכָל עַלִי הַתְּאֵנָה שֶׁבַעוֹלָם לֹא יִכְסּוּם.

2.

וּפְתָאם עִם בּוֹא שֶׁל שְׁמֵשׁ יִשְׁרָה
עַל עֲדָנֶת עַמּוּד הַלְבֹן,
בְּאִיזָה רָגַע מְזָמֵן, עֲקֵשׁ, בְּדֹאִי
שׁוֹב עוֹלָה הַשְּׂאֵלָה, כְּזָבוֹב לוֹהֵט אֶל הַשָּׁמֶן
אֲפֹלוּ שִׁחְשֻׁבָה שֶׁהַשְׁתַּקָּה
אֲפֹלוּ כָּל מַה שֶׁעֲבָרָה וְשִׁלְמָדָה:
שְׁאוּרָגְנִיזִם מַחְעֵלָה לְהַבֵּל
וּבְכָל זֹאת מְבַלִּיחָה בְּאִיזָה רָגַע – אֲשַׁמְדִּאי –
בֵּין דְּפִי שִׁירָה צְלוּלָה, מְנַקֶּרֶת עַל הַמַּצָּח:
הוּי הַנֶּצֶח,
הוּי הַנֶּצֶח

3.

יֵשׁ שֶׁהִיא קוֹרֵאת דְּבָר יִפָּה מֵאֵד וְהִיא שְׁמוּטָה
הַחֵן מְעוֹפָפָה, וְיֵשׁ שֶׁהִיא קוֹרֵאת דְּבָר יִפָּה מֵאֵד
וְחֻשָּׁה קָרוֹחַ מְשֻׁלָּהֵב בְּקִצּוֹת עָלִים. הִיָּתָה רוֹצָה לִהְיוֹת לוֹ בְּעָלִים.
הִיָּתָה רוֹצָה.

4.

לֹא בִשְׁבִילִי זָהָב כִּי אִם בִּשְׁבִילִי עֶפֶר עַל גְּחוּנָה
גְּמָעָה לֹאֵט לֹאֵט אֶת מַלְחָמָה וְשִׁלּוֹם
וְלֹא שֶׁלֹּא חֲשֻׁבָה לְפָרֵשׁ בְּצֵד הַדֶּרֶךְ – חֲשֻׁבָה,
וְעוֹד אִיךָ חֲשֻׁבָה, אֲבָל מְנוּעֵי הַעֲלִילָה שֶׁעֲבָדוּהָ
וּכְבֵּר הִיא נִלְפָתָה מִן הַקְּרָבִים, לֹא הִרְגָּשׁ נִהְלָה
כִּי אִם אִיזָה עֶצֶב שֶׁל מוֹסֵר: לְקָרָא, לְהַתְקַרָּא,
לְתַת לְדַמּוּיוֹת לְסִיִּם דְּבָרִים בְּשֵׁם אוֹמֵרָם, לַעֲזָאזֵל,
וְגַם אִם מַצָּאָה נִקְדָּה לַעֲצֹר לֹא הִסְכִּימָה לִשְׁט
מַעֲרָכָה בָּלָב סוּאָן, וְאֲפֹלוּ רוֹמֵן מִפְּלִיא לְהַחֲפֹרֵשׁ
לְאֵלֶף עַמּוּדִים, (וּבְמַחֲלָה, שֶׁלֹּא עוֹדֶפֶת בָּם מְלָה)
הַזָּמֵן עֲדִין קוֹצֵר וּמְבַסֵּס אֶת הַתּוֹלַע
וְהַחֲלָה, עַל שְׁמֵרִיָּה, יְדִידִים, אִינָה קוֹפֶאֶת
שְׂאִין חֲמִצּוֹן דִּי, וְאִין פְּחִמֵן דִּי
לְגַמֵּעַ אֶת כָּל יַצִּירוֹת הַמוֹפֶת
וְעוֹד לְצֹאֵת בֶּן אָדָם
שֶׁיִּכּוֹל לְהִשְׁיֵב לְשִׁיחַת הַחֲלִין,
לְזָרַע זָרְעִים בְּעוֹנָה, וּמִמֶּשׁ בְּסוּף,
בְּמַלְחָמָה הָאֲחֵרוֹנָה,
הַרְגִּישָׁה כָּזָה תְּאֵבּוֹן
וְמָה תֵּאכַל אִם לֹא תֵאכַל
אֶת הַדֶּף הָאֲחֵרוֹן

5.

פְּתָאם הִיא מְגַלָּה עֲנִין בְּסוּפֵר צְעִיר.
הוּא מְדַבֵּר אֶתָּה שְׁפָה מְשֻׁתָּפָה.
אֲחִיָּה הַתְּאוּם? אֵלֵהִים.
אִיזוֹ תְּהוּם.

 $\frac{19}{78}$ $\frac{18}{78}$

ברכת הדירה

שגיא אלנקוה

.6

על עֲדַנַּת עמוד הלבֵּן / שֶׁהֶצְהִיב הִיא קוֹרָאָה / בְּקוֹל בְּשִׁלְחָנָה
מְלוֹת כְּתֹר מְלָכוֹת לְשִׁלְמָה / הֶקְטֹן אֲשֶׁר שָׁמְשׁוּ / לְבִשָּׁה תוֹלַע וּלְמַכְסָּה
שְׁקוּלוֹ הַמֶּהֱסָה / לֹא נָדָם אֶלָּא הוּעֵם / כְּדָם בְּצִנּוּרוֹת בְּתֵי תַפְלוֹת
מֵאוֹת שָׁנִים עַד שֶׁהִגִּיעַ אֶל עַמָּה / אֶל שְׁלֶחְנָה / בְּשָׁנוֹת אֲלֵפִים וְעֶשְׂרֵה
הַשִּׁיר שֶׁלֹּא יָדַע חָלָל / אֶךְ הִנִּיעַ הַכּוֹכָב עַל חֲשׂוֹקוֹ / וּמִגְלָגֶל צֶמַח גִּלְגָּל
וְחוֹטִים רָקְמוּ אוֹתוֹ לְקוֹם / הַשִּׁיר שֶׁשָּׁר עֲצָמוֹ / מֵאֲמָצֵעַ הַיָּקוֹם
כְּמוֹ עוֹלָל הַמִּתְעַרְסֵל / בְּרֹאשִׁית יְנֻקוֹת / מֵעַל הַקּוֹ שֶׁמַּעֲלִיו
חֲמָצוֹן הוֹלֵךְ וְנִיָּאֵזֵל / וְלַמִּפְרָד נִגְלָה סְכוּי / לְהַתְאַחוֹת
הַכּוֹכָבִים שֶׁבַּעֲדוֹ / וְהַסְדִּיר שֶׁמְרוּהוֹ / לְהַנְשֵׂא עַד כָּאן
וּבַעֲבָרִית בְּרוּרָה / וּבַעֲבוּרָה / מִגֶּשׁ לְהִקְרָא
לוֹמֵר דְּבָרִים / עַל פְּעֻלוֹ שֶׁל הָעוֹלָם / שֶׁל הַבוֹרָא
שִׁיר / הִיא תִּשְׁאָלֵנוּ / כִּמָּה גְרוֹנוֹת עֲבִרְתָּ?
אֵיזוֹ בַּעֲתָה / כְּדוֹר הָאָרֶץ נוֹקֵעַ מִצִּירוֹ / וְהִיא מִשָּׁה
עַל עֲדַנַּת עמוד הלבֵּן / שֶׁהֶצְהִיב / הִיא מְגִיעָה לְאַחֲרִית
וּמַעֲמָה נִקְרָא לָהּ / הַקּוֹרֵאת הַמְּלָכוֹתִית

20
7821
78

שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ זֹה הַדִּירָה
מִשְׁכָּן לַפְּרָחִים אֲדָמִים, וְרָדִים,
שְׁעוּעִית יִרְקָה מְאֹרְכָת, כְּמוֹ גִּיצוֹץ
בְּעֵין יִנְשׁוּף, הַמִּגַּע הָרֹף שֶׁל אֲנִפִּילָאוֹת הַשָּׁמַיִם,
שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַחֲסִיר מֵהֶם, בְּשׁוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם,
בְּשׁוּם מְקוֹם נוֹכַח דִּיּוֹ,
הַכֶּבֶד הַשָּׁחַר, הַמִּפְהָק, הַמִּבְדָּח, הַמִּתְלוּצֵץ
עִם עֲצָמוֹ וְעִם רוֹפְאָיו, בְּתוֹךְ הַגּוֹף,
כִּמָּה הוּא יִפֶּה הַכֶּבֶד בַּעֲטָרַת הַדָּמִים
מִקְלַעַת הַדָּם, הַשָּׁחַר הַזֶּה, כִּמָּה יִפֶּה שָׁחַר,
כִּמָּה הַדְּבָרִים הָרַעִים בִּיּוֹתֵר, נְגוּעִים בְּטֵהָר
בְּמְקוֹם לֹא נִמְנָע שֶׁל עוֹלָח,
הַעֵינִים, הַמִּבְטֵה הַבֹּהִיר, בְּכָל מְקוֹם,
שְׁלַעֲתִים מִצַּעֲף, שְׁלַעֲתִים נִגָּה
בְּמִין כְּלָמָה, כִּזּוֹ שְׁעוֹטְפֶת כָּל אִם וְחִיל,
וּפְקִיד אֶפֶר, כָּל עֶבֶד נִרְצָע לְתַאֲוֹת
יוֹמוֹ. מִין דְּבָר נִגְר וְנִגְר,
וּמִין בְּכִי כָּזָה, לֹא נִשְׁמַע, שֶׁל מִי שִׁיפִּיו הִיָּה
רַב מְדִי לְשִׁבְרִיר שֶׁל רָגַע, כְּמוֹ שֶׁל רַבִּים,
מִין בְּכִי כָּזָה, שְׁקוּף בְּתוֹךְ הַקִּירוֹת
בְּתוֹךְ הַנְּדִים הַלְלוּ שֶׁל אֲשֶׁת לוֹט,
שֶׁל הַדְּבָר שֶׁכִּלְנוּ, שְׁלַעֲתִים, אִין בְּרָרָה,
וְנִפְקָע, וְנִקְלַף מֵהַמְקוֹם הָרוֹחֵשׁ הַשָּׁחַר שֶׁבִּפְנִים,
שֶׁנִּבְקָע. הַעֲלָטָה הַזֹּה, הִיא מִין דְּבָר, מִין פֶּשֶׁר אֲחוּז,
מִין דְּבָר שֶׁהִנַּח, לֹא אָבֹן שְׂאִין לָהּ הוֹפְכִין,
וְלֹא שׁוֹר מוֹעֵד, אֶלָּא נְשִׁימָה בּוֹעֲרָת, שׁוֹרְפָת, לָחָה,
חֲמָה, רוֹטְטָת, בְּמִין אֲדָמָה, שֶׁמִּבְקָשָׁת אֶת
יְלָדֶיהָ, אֶת שִׁנְיָהָ, אֶת נִימִיָּה הַדְּקִים, אֶת אֲבִרְיָה
הָרוֹחֲצִים, אֶת הַצּוֹאָה, וְהַדָּם וְנוֹזֵל הַלִּימְפָה,
אֶת הַחֲמֹר הַלְבָּן, אֶת הָרִקְמָה הַמְּשֻׁנָּה הַבִּצְקָתִית,
שֶׁבִּכֵּל אֲדָמָה, מִבְּקָשָׁת אֶת הַדְּבָר הַשׁוֹתֵחַ בְּלִי סוֹף,
מִין תִּינוֹק בֶּן יוֹמוֹ אוֹ חֶלֶד עוֹר, שֶׁבִּכְיָם אֱלוֹם כָּזָה,
מִין הַשְׁתוֹקְקוֹת, נִרְצָעַת, מְדַחַח, מִין פְּרֹפֶר שֶׁהִנֵּה זָחַל
וְהִנֵּה כָּבֵר אוֹזֵל מוֹל שְׁמֵשׁ מִשְׁתַּלְהַבֵּת, שֶׁהִנֵּה מְחוֹשִׁיו
עֶרְפֵּל חֵם וְקוֹדֵחַ עַל צִהְרֵי הַיּוֹם.
מִין הַשִּׁקֵּט הַסְּמוּי שֶׁבִּגּוּפִים, בְּנִהֲרַת הַלֵּב, שֶׁמִּבְקָשׁ מְקַלֵּט מַעֲצָמוֹ.

א

שגיא אלנקוה

על עיוורון

ניצן לוביאניקר

לאיש הקרוי שגיא אלנקוה

מה יְהִיָּה מִחֵר? אוֹלִי רְשָׁרוֹשׁ הָרוּחַ
בְּמַחְטֵי הָאֵדוֹ.
חֲטָטִי הַדָּבָר הַנֶּעְדָּר.

בְּשׁוֹפָה הָאִישִׁית שְׁלֶךְ
לְכָל דָּבָר יֵשׁ שֵׁם מְלַבֵּדֶךְ
רַק לֶךְ בְּלַבֵּדֶךְ
צוֹרֵדְכֶּר מִתְחַלֶּפֶת
אֵין שֵׁם אִישִׁי
בְּשִׁפְתֶּךָ הָאִישִׁית.

בְּמָקוֹם שְׁעָשׂוּי לְהוֹפִיעַ שְׁמֶךְ
קְרוּעָה שְׁתִּיקָה
אֶמְנָם מְגִדֶּרֶת
אָבֵל גַּם הַגִּדֵּר הָרוֹחֶקֶת הַזֹּאת מְחוֹרָרֶת
חֲרוּזֵי רִיק, רוּחַ סוּהָרֶת.

הַרְגַּע, זֶה בְּסֵדֶר,
מֵה שֶׁהַכְּנֶסֶת וּמֵה שְׁלֵא,
מִמְצָמֵץ הָעוֹלָם,
נִצְנִי חֲרָצִיּוֹת, יְדִיּוֹת שֶׁל דָּלֶת,
וְהִנֵּה עוֹרוֹן שְׁאֵפֶשֶׁר לְסִבֵּל.

$\frac{23}{78}$

$\frac{22}{78}$

-

ה
ב
ה

ל
ה
ב
א

-

ניצן לוביאניקר

אלם

אמוץ גלעדי

מַעֲתָה וְאֵילָךְ,
בְּחֶדְרוֹ שֶׁל סָבִי שׁוֹכֵב יָם הַמֶּלֶח
קוֹלוֹ קוֹלֵחַ חֶרֶשׁ זָר
עָלוּ עוֹלָה מִן הַכְּבִישׁ הָרוֹחֵחַ
צָעְרוּ צוֹרֵחַ בּוֹלְעֵן נִפְעָר,

מַעֲתָה וְאֵילָךְ,
כְּאֲבִיו יִטְרַפוּ יַעֲלִים בְּשָׁנָתָם
זֹאבִיו יִשְׁרְתוּ אֲדוֹנִים בְּעֶתָם
וְחוֹל עֲרֵבָה חֶרֶסִּיו חֶרֶסִּיו
וְאָדָם הָהָרִים כְּעֶסִּיו כְּעֶסִּיו,

מַעֲתָה וְאֵילָךְ,
בְּחֶדְרוֹ שֶׁל סָבִי שׁוֹכֵב יָם הַמֶּלֶח
גָּלְיוֹ תְּלוּלִים כְּפֶלֶס קָר
רַק פֶּה עֵינָיו דֶּרֶדֶר פּוֹרֵחַ
רַק גְּרוֹנוֹ נָחַר נוֹה מְדַבֵּר,

מַעֲתָה וְאֵילָךְ,
מִמֶּפֶתַן פֶּסֶ הַמֶּלֶח אֶכְנֹס כּוֹכָבִים
כִּי מְקוֹרֵם נְעֵלָם, וְאוֹלִי מַעוֹלָם
אֶלוֹלִי, אֶלוֹלִי כֹה עֲדִין נַחוּת עַל כְּתָפִי
כְּפוֹתָם
אֶחָרִית
אֶהֱבֵת הַלֶּתֶם.

25
78

24
78

אמוץ גלעדי

א

בתווך, בין שמשות, בין ימים, בנקודת אמצע, אי שם בזמן, אי
כאן במרחב, מצטלצלות לפתע מצילות אדירים, מרעידות עולם
ומלואו, שולחות גלי הדף לארבע רוחות השמיים, נושאות בליל
קולות אל אדם שנלכד ברטט, כזבוב בקורי עכביש: אבות אבותיו,
ניני נכדיו מלעלעים מילים, הוגים הגאים בלשונות בלולות. ריבוי
הקולות מתערבל לכדי רעש לבן, מתכתי, כצירצור ציקדות, כריבוא
סיכות הננעצות במצע הדממה. המרחב יוסיף להרטיט עוד זמן רב
לאחר הנקישה; ואף לאחר שוך התנודות, אוזניו של אדם תצללנה.

אמוץ גלעדי

א

יותר מכול אהב א' את האדמה התחוחה, הרגבית, שמגעה, אפילו
דרך סוליות נעליו, נעם לו מלטיפת אנוש; ודווקא היקר לו מכול
היה למרמס תחת רגליו: הוא לא פסע על פני אהובתו בדחילו
ורחימו, כמבקש לחוס עליה, אלא רקע בה בכוח, בכוונת מכוון.
הוא, שהחיים נזלו מבין אצבעותיו כמים מתוך אגרוף קפוף, אהב
יותר מכל דבר אחר בעולם את התמסרות האדמה, שמעולם לא
חמקה תחת רגליו.

אשת חברה תמר רפאל

מי שמשקיף מקומה רביעית ולמעלה מזה
אל יתפלא אם יום אחד לא יראה.

היו לי חברים.
לא הזמנתי לחתונה.

צפור לילית מיער מלא גורל
חלפה מעל העסקים ברחוב הסתמי.

אדישות היא כתב האשום האחרון שיש להגיש נגד בטון
וכל הלילה שרקו המעברים בין הדברים שריקת הכנה.

בנקדה אחרת חברה נצחה חברה.
נמתי להו במתנה את העדרי.

ראיון עבודה תמר רפאל

למה יש חר בקורות החיים
כי יש חר בקורות החיים כי
בהיתי בקיר כי החר שבקיר
לא שאל וככה והאיר
והעיר שקרתה וחייתה
לא היתה בשבילי אלא חר
כי בהיתי רחוק
מן החר אל מין אור שהזהיר
כי קורות החיים מלפנים
וקורות החיים מאחור

בכל אובדן

בכל אובדן יש משהו בהיר
ובלתי מצדו. גויה מעלה רמה,
זוממת שיר. אימה נוהמת על הקיר,
יש משהו בהיר בכל אובדן.

תגידו: השמש ברוך גם
כי השמש כואבת, חמריית
כגיהנם, שקועה, לזהבת
אך ודאי שאינה ברוך לעצמה
כעצמה; זה הכל.

תגידו: אם הרגע אין בו כלום מלבד עצמו
אך השירה היא אם-כל-רגע ולא כלום
מלבד עצמה כי היא עצמה את כל הרגע
ספחה לרגעיה ביקום –
ידיים, רגלים, מלים ריקות.
הרבה שתיקות שבדבור
ודבור שבשתיקות.

אך תשוקתי מציאותית
כשאני מנשק את כל הרוח
ונפשי המציאותית כה
מבקשת לאבד
את האובדן לכדי אדם בתאנה.

רואה אולת ומעיד: הנה מת ילד.
רואה מת ילד ומעיד: הנה חבונה.

27
78

26
78

הָאֵם, הַבֵּת, מִישָׁל

ליהיא רבינוביץ'

כלניות

ספיר יונס

הָיִינוּ נְפֻחֹת וְלֹא מְשֻׁבְּעִים. גַּם תְּאוֹמָה
לֹא הָיְתָה לִי כְּשֶׁכְּתַבְתִּי עַל גִּבָּה וְעַל רִגְלֶיהָ
שְׁאִינָה מְרוּחַת מִסְפִּיק אוֹ שֶׁהִיא מְדִי צְפוּפָה
(זֶה לֹא יֵהְיֶה הַשֶּׁקֶר הָרָאוּשׁוֹ)
הַמְתִּיק לְקַחְתִּי בְּלִי לִירֵק וּבְלִי לֹמֵר תּוֹדָה
לְמַדְתִּי הַלִּיכּוֹת לֹא נִימוּסִים
אוֹתוֹ הַמְסַלּוּל, מִהֵד אֶל הַפֶּה
אֶל הָאֶצְבַּע אֶל הַחֶרֶס
וּכְשֶׁנִּגְיַע אֶל הַחֶרֶס
נוֹכַח לְטֶרֶף וְלֹא לְרֻצּוֹת הַלְּיוֹת בָּזָה
נוֹכַח לְהִתְפַּסֹּת עַד הַצָּוָאר
אֲנִחְנוּ רֹאשׁ וְצִוָּאר
שָׂרָשִׁים שֶׁלֹּא נוֹתְנִים לְקָרָא לָזֶה גִּטּוֹ
אוֹ לְגַזֵּז אֶת הַשַּׁעַר. הָיִיתִי מְטַבִּילָה
עֲבוּר רְפוּאָת שָׁנִים אוֹ חֲפִיפָה
וְלֹא שֶׁקְרוּ כְּשֶׁאֲמָרוּ שֶׁזֶּה
יְקָרָה לִי גַם לֹא שֶׁקְרוּ כְּשֶׁזֶּה קָרָה

הַדָּשָׁא מַחְזֵר אַחֲרֶיהָ לְשׂוֹא דּוֹלָקוֹת אַחֲרֵי הַשְּׂמֶשׁ מְתַגַּעֲשׂוֹת
בְּתוֹהֶם
טוֹבָחוֹת בְּאֹוִיר הַקָּר אוֹסֵף אֶת שְׂרִידֵי־שְׁחוֹקוֹ
מַדְמוֹת לְטוֹב שְׁאִינוֹ יָחִיד בְּפָרָא כְּסוּסוֹת עוֹרְפוֹת רָאשִׁים
לֹא מַפְסִיקוֹת גּוֹמְעוֹת אֶת הָרוּחַ גְּאוֹת יוֹצְאוֹת מִהָעֵינַיִם מְבַקְשׁוֹת
נִקְמָה קִטְנָה וּבִישָׁנִית בְּדַמּוֹת גְּרוֹת לְבָנִים שְׂדוּלָקִים בְּמִשְׁךְ שְׁעוֹת
צָפִים עַל אֶגֶם. קוֹלוֹת מְתַכָּת וְעַמּוּדֵי אֶבֶן גְּדוֹלִים מְתַגַּבְּהִים
מְאַלְחָשִׁים אֶת הַתְּנוּעָה. כְּגַבְעוּלֵי־גִפִּים שׁוֹעֲטִים סוּמִים מְאִימִים
לְשַׁדֵּד אֶת בְּבוּאָתוֹ
הַנִּפְּלָה חוֹרֶצֶת אֶת מְקוֹמָהּ, שְׁתוּלוֹת בִּינּוֹת לְעַמּוּדִים. מוֹפֵעַ תְּפִאָּרַת
שֶׁל דְּמַמַּת־עֵין
אֲדָמָה

דוֹי / אַווי

גל עזרן

קוֹן־עפר

גל עזרן

שְׁלוֹם לְגָלִימַת עֶשֶׂת הִיא נוֹצוֹת
שְׁלוֹם לְעֶשֶׂת
צִיִּדְיָי אֲמַצְעִים לְעֻזּוֹב קִימָה
סָפְרִי אוֹתִי כְּהֶנֶף צִלְלִים
תִּקְבְּלִי עַל שְׂאֵינְנִי עוֹד חֲשׂוֹר בֵּין שְׂפָתַיִךְ
שְׂאֵינְנִי עוֹד פֶּשֶׁר גְּבִיחִי אֶל רְאִי
הַתְּעַלְסוֹת הַדָּשָׁא כְּרִיכוֹת בִּלְעָדִי
מִגֵּעַ רְנוּחִים בְּעֶפֶר
לְחוֹשׁ בַּדָּבָר – תְּחוֹשֶׁה שְׁלֶךְ, עֶשֶׂת
נִרְאִיתִי בְּאֻדְמָה רְאוּ אוֹתִי רוֹנֶה
אַבְרִי כְּשֶׁלוּ אֵינִי עוֹד עֶשֶׂת־מִגֵּעַ
אֵינִי עוֹד עֶשֶׂת מִגֵּעַ לְעֹלֶז

הַגּוֹף שְׁלִי נִכְשָׁל.
הַגּוֹף שְׁלִי כּוֹשֵׁל בְּקָרוֹב אֲמוֹת
אַבְרִי כּוֹשֵׁלִים.
וְהָעֶשֶׂת הִיא שֵׁם, לְעֶשֶׂת יֵשׁ שֵׁם
הִיא מְלַעִיטָה אוֹתִי הִיא שֵׁם שׁוֹרְדֶת לִילָה וּפְרִיחוֹת
הִיא שֵׁם
תִּצְיִלוּ אוֹתִי וְאֵת עֶשֶׂת־רְאוֹת
תִּצְיִלוּ אֶת עֶשֶׂת־רִחָם
פִּתְחוּ לִי כַרְעֵי מִפְתָּן כִּי נִכְחַתִּי
גּוֹפִי הִיָּה עוֹלֵז אֶל מוֹל כּוֹכָב אֲנִי לֹא רוֹצָה לְמוֹת אֲנִי זּוֹכֶרֶת
הֵייתִי שֵׁם רוֹקְדֶת בַּדָּשָׁא
סָרָה לְמִגְעִים חוֹמְדֶת לְטִיפָה
הַכֹּל הַתְּחִיל מִכְּשָׁל

דִּנְחוּ אִם רְאִיתֶם אֶת עֶשֶׂת־גִּפְיִם
כִּי כְּשֶׁל מוֹתִי לְבוֹא בְּעֵתוֹ
חוֹמֵד לוֹ עֶשֶׂת, הוּא יְבוֹא
בְּשׁוֹרָה לְיוֹם רְמוֹת

אַנְשִׁים חֲגִים בְּחָג בְּכַחַל.
אַנְשִׁים חֲגִים בְּחָג בְּכַחַל וְאֲנִי מִתְרַפֶּסֶת שְׂכָר
אֲנִי מְרִיחָה אֶת שְׁמִךְ בְּעֶפֶר.

אַפֵּר, מַה הוּא אוֹמֵר?
הוּא עוֹמֵד עַל עֶפֶר.

שְׂכַחְתִּי, לֹא הִפְכָּתִי רְכוּז
לֹא נִדְרָשְׁתִּי לְהִגִּית שְׁמִךְ אֶפֶר־כוֹנֵס
שְׁמִךְ הוּא מוֹרַח הוּא אֶפֶר כּוֹנֵס מְרַבְּדִים
וְשִׁמוֹתֶיךָ רַבִּים כְּשִׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל אָבוֹת
זָרְדֶיךָ תַּמִּים אֲפִיסֶת תִּינוֹקוֹת
לֹא יוֹדְעִים יְדִיעַת שְׁמוֹתֵיהֶם, בְּעֶפֶר
מַה הוּא אוֹמֵר
שֶׁהוּא אוֹפֵר, שְׁהִיֶּת וְעוֹדֶךָ שֶׁהוּת.
שְׁלֵהִיּוֹת תִּינוֹקוֹת זֶה לְחֶבֶק בְּזָרְדִים
שְׁלִכְנוֹת עֶפֶרֶךָ זֶה לְחֶנֶק בְּכַרְמִים. לְבָגֵד בְּשִׁרְפוֹת.
וְהַמְלָה מִדּוּעַ הִיא אֶפֶר
וְיָדִי גִסוֹת

31
78

30
78

✠

יונתן הויזלר

למה עדן נעלם? למה חיכוך העור בעור? איזה חומר מקלח בצינור הפוטנציאלי של אנתוני? למה גורשתי אל מחוץ למיון הדברים?—אולי נוכל, אתה חושב, יום אחד, בכוח הדמיון, על גדות איזו שלולית, להיזכר בתוגות־הים שלנו—כבר אלף שנים היינו מונחים לחופו של האי ששני צדדים לו: מזרח טובעים, נפערם, נטרפים, מערב מתנחמים, מבקשים לפענח איזה צפנים מן העבר של אנתוני, מערערים את הצורה של המים (שמים קץ למים)—ובבית, בשולי העלייה, היינו מקימים מזבחות, קוראים שירים לצד שלישי, משתוקקים להסתופף בעדנת־מלאכים אז בוחרים קטמין, אלפראזולאם, סיגריות, כל מיני חורים שאנתוני חצב ללטף את פנטזיית־הנפרדות, במקום ההוא, בקצה גרם־המדרגות, מאחורי דלת־העץ שממאנת להיסגר—ובלילה לדהור בעיניים עצומות על כל מיני הרים, בדרך לכל מיני טירות, שם לדבר אל לבו של מחולל־הֶכְחָה שלי (מחד טירה, מאידך מאהל־פחדים)—ההתחלפות הנמהרת! פאק! הנדידה השרירותית של אנתוני!—לרבוץ אתך בביצת־פגמים, לטבול אתך, לא, לשקוע אתך בסירופ־טראומות—להיטמן יחד תחת גאות־השאלות (מי רשאי לקחת, מי מוכרח לתת)—נחש, למשל, משיל עורו, וגם אני אוסף את השערות של אנתוני בשקית (מפני השדים, הלחשים, הלהטים)—

$$\frac{32}{78}$$

$$\frac{33}{78}$$

להעלות על ליבי את הפגישה בשניים באב, את הפיצול, את הזיכרון המרצד של הפיצול על־יד מסעדה קוריאנית, הכזבים, יותר מכל מרעידים הכזבים, המוצא שאיש לא יכול היה לצייר בנפשו, החתול—המחלות של החתול, המחלות של אנתוני—קול דבר דק וחתרני, זיכרון דבר לעגני, עור דבר שביר, תליון נגד קללות רוחיות דבר יפה, עזוב, מתאבן—איפה ישנו לאנתוני עוד גוף־מים להביט בו במבט של עיניו, כמה עלוב ונשגב להיות המראה של עיניו, שהיינו מראות, שהיינו מסוכנים כמו וידוי, וכל הגברים שהיו באים אצלו—התפללתי לשכוח את זה—התפרקות גופנית בפינת־הרחוב בלילה, בקומה הראשונה, מאחורי דלת־העץ המרדנית, בירור של אברים קרועים, נזקקים, תלויים על בלימה, התפללתי לשכוח את זה—היינו מראות או מחזה של מראות—הבעיה הפסיכופיסית היא שאלה עניינית—הייתי מוצא נערים, למשל אנתוני, ובולע אותם, והם נטועים יער־עד—שבעים־וחמישה יום למניין הפיצול על־יד מסעדה קוריאנית, על סף הכניסה שהייתה גם יציאה, וכוסות בארון־המטבח עודן מהרהרות באפשרות להתנפץ—הייתה תכלית גשמית אולם עכשו יש מונומנט—אבל כמה שעוות־נר ניתזת, כמה רהיטים, כמה ספה כתומה, כמה ספה כחולה, כמה קטיפה, שולחנות־זכוכית, שטיחים, ידיות, מדפים, כמה מכתבים שאיש לא כתב, כמה קטמין, כמה סדקים זעירים, פנימיים, מוריקים—המחלות הרוחיות של אנתוני, נימי־הדם תחת עיניו, נד־המים של אנתוני מעל הרי־אלבניה, שערה אחת נושרת מראשו של אנתוני, ודאות־העצים מחוץ לחלון־המטבח—סו, כמה ללטף אותך, כמה להניח אותך על הגופים הבוערים, להבטיח לך שתבריא, לתחוב אותך בין שנינו—

(אני נזכר בספר הכחול, בירח המשתנה תכופות מגל ומגן, בעשן שחיפה על הגוף, באריחי־האמבטיה הירוקים, במים שנסוכו על הגב, באיברים המותרים של האנשים המותרים, בהשתופפות מול אריחי־האמבטיה הירוקים, בגילויים עם מבט בעיניים, במרצפת "הסופה" של שייקספיר שקבעת בביתי, בדברים שאמרת על כפות־ידיי, כאילו יכולת ממש להתעצל שם, לסגת מן החוץ, ואפילו אז, מעל העננים העליונים ביותר של התודעה הרחפנית, להיות לך מושב, דלי להכיל את הצחוק השגיוני, היללות הרטובות, ה"אהבה"!

אהבה!" שצעקת באוזניים, וגם כשלא ידענו להתאבד יותר בתוך הלכידה)–אבל הזמן הולך ומתעבה, הייתי לוקח תרדמת-חורף ועושה אותה לשיר-אבל, לסרח-עודף-אלימות-הזיכרון של אנתוני על הספה הכחולה, או אפילו טוב יותר, פוצע רחב יותר, הכתומה– וסיביה היו הולכים ונפרמים מפאת תנועות-ידיו של החתול המפוחד, המתקפץ, הננטש רצוא ושוב–כאילו היינו אחים לכמיהה–(וישנה הכלבה לנה, שעוברת על פניי ברחוב ולא מעלה על דעתה שאני הוא הריח שדבק בחתול סו, אולם אבותיה ג' מכירים בי, מרכינים ראשיהם, מרביצים לאנתוני שהיה מקום)–ומתקבל על הדעת שאני רוצה לחזור אל המקום, להתקפל בפניה של המקום, לנקוש על דלתו של המקום, לנשק את ספו–

היינו שניים אחר-כך התברר היינו שלושה: אנתוני, ג' ואני (מוכה-ירח היה מדבר אלי צרפתי)–עקבות כבדות במרכז החדר: ספר קטן, ישן, כחול, אגם-שעווה על רצפת-העץ, אבנים שחורות, נאצלות, שהיו משקפות שברי-פנים–אבל אנתוני לא פחד לרמות, להתעוות עם המציאות, הסייטם, גניבת-הדעת, וגם היה חולש על כל מה שנגעתי בו, מדבר על גלגולי-חיים, צפרדעים, נערים, כינורות, חמניות, תפילות, קארמה, ביורק כשיא-אמנותי, ביורק ודימוי ויזואלי, ביורק וחומרי-הרדמה, צבעי-מים, כתבים קדמוניים–ולפעמים רווח לי להאמין לו, לפעמים הייתה הקלה בבית-הסודות של אנתוני–אבל לא בשוק: לא, שום רווחה לא הייתה בשוק, השוק היה אתר-התייפחות, חרדת-עור-ועצמות, ויה דולורוזה וילדים להוטים אחר כדור, ויה דולורוזה ומתיישב על הספסל, מקים הצגה, מניח על שמאלי את ראשו, ויה דולורוזה ומתחפר בתוך הבשר, מפיק קינה, חוזר בתשובה, ויה דולורוזה ומתיישב לפני דלת-הכנסייה, ומתרחק מן המצולה, וממציא מים, ושב ומעלה באוב את ג'–

מאה-ושמונים יום למניין ההימנעות–גם אם הייתי שעון על איזה קיר, על-יד החנות לבגדים משומשים, בפינת הרחוב המתחפש לאפשרות, ממשש את תליון-הכסף המתחפש לסימן, גם אם הייתי מביט בעוברים-ושבים, בנערים רוכנים על נערו ועמודים, גם אם הייתי מגיף ופוחח שערים: העיקר להתיישב למרגלות העלייה

הנמתחת והולכת עד קצה המבט בעיניי–גם אם העלייה התמירה עוד, גם אם הייתי נתקל בפניי בחלון-ראווה, גם אם הייתי נופל לרגליו של איש-המכירות, מקרקר איזה שאלות מטאפיזיות על "יש על זה אחריות", גם אם כל המכשפות ההן היו לוחשות לי סיפורי-מאפליה על נחש שחור, על כסף וחלודה, גם אם בדיתי את אנתוני של המציאות–לא יכולתי לדעת שמיד יתגלה אנתוני של הבדיה: שקשוק אבנים על אופניים לבנים–אולי התעכבנו כדי להתעלות, אולי הרוח היא סימפטום, פתולוגיה, אולי היקשרות ירחית, קדומה, נזירית–אולם מי שומר על מי? ומפני מה–מן החריץ יכולתי לראות את השבילים שהתוונו על האי שלנו: כמה תחביר, כמה דקדוק פרטי, כמה כוריאוגרפיה של צעדי-ציפור! דאבון-לב-האמת היא, כתבנו עם דם בכפות-הרגליים, עם היסטוריה שטרם גילתה את מרחביה, מול הים (במרכז העולם)–אך על החומה הייתי נדחק לתוך תא-וידויים (אנתוני ידע לערוך משאים-ומתנים על הברכיים) ומקשיב לנעימת האבנים המושלכות בי-ואז, בשלווה גמורה, לשכב עם סביונים בחצר-הפנימית של בית-הקברות, לשמוע קול כלשהו של ציפור חכמה, ולראות פרפר אחד לבן מביט בי מקצה ספסל-העץ של אנתוני, ולהאמין לצלצול-הפעמונים (ולשמש שהייתה מתאמצת מאד)–ומיד אצטרך להכיר בתנועת-הזמן, כי זו תמיד אותה שעה בבית-הקברות, אותה שעה אחת–

רוקסנה מישל פלצ'יק

רוֹקְסָנָה אוֹהֶבֶת לִירוֹת לְעִבְרִי מִבְּטִים מְדַמְיָנִים
בְּעֵינֶיָּם מְלַכְסָנוֹת
מְזַכֶּרֶה לִי אֶת חוֹמַת סִין
אֲנִי נִצְמַדֶּת אֵלַיָּה בְּחֶטְמִי הַיְּהוּדִי
בְּתַחֲנוּנִים אֶל הַפֶּלֶא
שְׁאֲרִיֹּת מְזַכֵּירוֹת לִי אִיךָ יָדִים נִשְׁאוֹת מַעֲלָה
וְהַפְּנוֹת מִכִּירָה בָּךְ
כְּאֵשׁ
רוֹקְסָנָה תּוֹרִיד אוֹתִי עַל הַבְּרָכִים
עַד שְׁלֹא יָדַע עוֹד קִיּוֹן
רוֹקְסָנָה תִּדַּע אוֹתִי עַד אֲבִדוֹ דַּעַת
מְדַמְיָנָת כְּסִירוֹנִית מְהֻלָּכֶת עַל זֹג רַגְלִים
נוֹשֶׁאת עֶקְבֵי אֲכִילֵס דְּקִיקִים
נִגְרָרֶת לְרַחוּבוֹת נוֹשָׂאִים שְׁמוֹת שֶׁל אֲנָשִׁים
מְדַמְיָנִים
כִּמוֹ רוֹקְסָנָה
שְׁבֻצָּבִיתִי בְּכַדִּי לְדַעַת אוֹתָהּ דְּמִי כְּפָרוֹת
לְאֵלֵהִם
מִמָּשִׁי כְּעֻקְדָּה לְמִזְבֵּחַ עֲשׂוֹי מִהֶעֱצָמוֹת
שְׁלִי
חֶלֶב מִשְׁבַּח לְהַקְרִיב לְטוֹבָתִי אוֹ
אֲכָזְבָה וּכְזָבִים לְשֵׁם
שְׁבֻסָּלֶם תָּמִיד יִשְׁבַּע עַד הַפַּעַם הַבָּא
בָּהּ תִּירָה בִּי רוֹקְסָנָה
וּבְמִזְבֵּחַ
תִּדְכֹּן מַעֲלִי בְּעֵינֵי הָעָגֶל
זָהָבָה וְאַרְכָּאִית
וּבִין שְׁפָתֶיהָ תַּחוּבָה סִיגְרִיָּה
וְהָרִיסוֹת חוֹמַת סִין.

סערה פנימית מציפה אותי

מיכאל בן זאב

סְעָרָה פְּנִימִית מְצִיפָה אוֹתִי
כִּמוֹ חֵיוֶךְ חוֹלָה
אֲנִי מִתְפַּתֵּל בְּמַחְלְצוֹתַי וְרוֹצֶה לְצֹאת – פְּרָצִים
גוֹרְרִים אוֹתִי כִּמוֹ בְּחֻצְבוֹת רְטוּבוֹת
גוֹפִי עָלִי עֶפֶר נִגְרָר בְּעוֹד מִבְּלִיחַ מִמָּנִי
הַדָּם
.
כִּי אָדָם מוֹזָר אֲנִי;
אֲנוּם וְאַתִּיז
עָרוֹם וְאַשְׁחִיז
עָגוּם אֲחִיר
עָלוּם אֲשִׁיר
– פֶּסֶל ע, כִּי אָדָם מוֹזָר אֲנִי, לִיז לְשֵׁם הַתְּהוֹ
גֶּשֶׁם יוֹרֵד אֶת חֲלָל הָעוֹלָם
אֲנִית עֲנִי שְׁטָה שֵׁם
.אֲנִיָּה בְּקִדְרוֹת
חֲלוּדָה פְּנִימִית מִי יִתֵּן כִּי יִשְׁטֹף הַגֶּשֶׁם
חֲלוּדָה פְּנִימִית מִי יִתֵּן כִּי הַגֶּשֶׁם יִשְׁטֹף
הַבָּא לְעוֹלָם לֹא בְּכַדִּי, הַבָּא לְעוֹלָם עִם סִבָּה
לְעוֹרֵר...
כְּסֹאוֹנֵד עֲצָמָתִי וְקוֹדֵר.

37
78

36
78

אבי כהן צדק

שְׁתִּיָּה חֲרִיפָה (וְהַכֹּנֶה הִיא לְעֵרֶק) מַעֲוֵלָם לֹא הִזִּיקָה לְעַמַּת הַדְּבָר
שֶׁבִשְׁלֹו נִמְזָגָה אֶל הַגֶּרוֹן.
קִהוּת חוֹשִׁים וְשִׁכְרוֹן חוֹשִׁים וְחוֹשִׁים מְחַדְּדִים נִשְׁמָעִים לְרַבִּים כְּמוֹ
צִיּוֹר, עֶפְרוֹן, מִגֵּעַ, יָד וְקֶצֶב מִשְׁתַּנָּה.
בְּלִיָּה, אֲרוּזָיָה, סְחִיפָה, מַדְבָּר אֶחָד לִשְׁנֵי, מֵאוֹתוֹ עֲנִין לְאוֹתוֹ
עֲנִין, בְּקֶצֶב קְבוּעַ שֶׁל שְׁנוֹי תְּמִידִי.
נֶאֱמַר בְּעֶבֶר וְגַם עֲכָשׁוּ מֵה שְׁנִקְבֵּר הוּא עֲכָבֵר שֶׁנִּמְצָא שְׁכוּב
בְּמִצְר וְסִפֵּק אִם הִיָּתָה לוֹ הַמַּסָּה שֶׁחִלְקוּ לְכֻלָּם בְּכִנְיָסָה.

החזרה מהבר אבי כהן צדק

הַדֶּרֶךְ חֲזָרָה הִיא הַקָּשָׁה בְּיוֹמֵר, הָאֲרָכָה מִבֵּין הַשָּׁתִּים וְגַם הַכִּי קַל
לְשִׁכַּח אוֹתָהּ.
"אֵל תִּגִּיד לִי הִיָּת שׁוֹכַח, אֵל תִּגִּיד לִי שְׁלֹא הִיָּת עוֹשֶׂה אֵת זֶה
אִם יָכֻלָּת". מֵה זֶה מִשְׁנָה? זֶה עוֹבֵר דֶּרֶךְ הַצִּלְלוֹת, זֶה חוֹדֵר
מִבַּעַד לְשִׁקִּיפּוֹת.
כָּל הַבוּעוֹת נוֹצְרוֹת מִכְּלוֹם, עוֹלוֹת לְמַעַלָּה וְשׁוֹאֲגוֹת הַחוּצָה:
בֵּה! הַתְּפוּצָצָתִי! אֲנִי אֵינֶנָּה! אֵינֶנִּי עוֹד! תִּשׁוּב וְתִרְאֶה כְּמוֹתִי
אָבֵל לֹא אוֹתִי! וְכִשְׁאֲנִי שׁוֹמֵעַ אוֹתָהּ אֲנִי שׁוֹמֵעַ גַּם אֵת הַשְּׁנִיָּה
וְכִשְׁאֲנִי מִקְשִׁיב הֵיטֵב אֲנִי לֹא מַצְלִיחַ כִּי גַם הַשְּׁלִישִׁית, הָרַבִּיעִית,
הַשְּׁבִיעִית וְהַתְּשִׁיעִית נִשְׁמָעוֹת וּמִפְּרָקוֹת אוֹתִי מִשְׁלֹוֹתִי.
אֲנִי עוֹנֵד רַק מִצּוּקָה עַל הַחֲזָה. אֲפִלּוּ כּוֹס בִּירָה אִי אֶפְשָׁר לְתַלּוֹת
מִהֲרָאשׁ בְּלִי שִׁיָּהָה לְמִשְׁהוּ מִיִּשְׁהוּ לְהִגִּיד.

מרקוע

מִרְקוּעַ רְקִיעִי יוֹדֵעַ אֶהְבִּי
יוֹדֵעַ יְדִידִי שְׁמִים, יוֹדֵעַ יָם
וְאֵת שְׁנוֹמֵר מִשְׁלִיךְ
מִשְׁאִיר נֶאֱמָנוֹת לְאוֹהֲבִים
וְשׁוֹבֵר וּמִבִּיא רְשָׁעִים
מֵה תִרְצָה יוֹתֵר
וּמֵה יַעֲוֹדֶךָ מִלְּבַד שְׁנֵי
כְּלוֹמֵר, מֵה לָבוֹ לָךְ

טמפלר זרחני

אֵין גּוֹף וְלֹא מַחְצִית הַגּוֹף
רַק שְׁמִים וּמִים וְאֶרֶבֶע יָדִים
מֵה בְּרַחֲמֵי לְדִשָּׁאִים אֵיפֹה שֶׁנִּגְמְרוּ הַסְּלָעִים
דִּשָּׁאִים נִקְטְפִים כְּמוֹ לֶבֶד (חוֹשֵׁב יָמִים אוֹהֵב דִּשָּׁאִים)
נוֹחֲתִים עַל שְׁעֲרוֹתֵי מִכְסִּים
כְּמוֹ עֲצִים עַל גִּזְעִים עַל שְׁלַחֲנוֹת עַל דְּפִים
קוֹף לְקוֹף אָדָם לְאָדָם לְטַמְפֵּלֵר לְטַמְפֵּלֵר זֶרְחָנִי

39
78

38
78

א

אילה ברבוי

אני צופה מעלה עיניי פקוחות לרווחה פרח צעיר אינו יודע במה הוא מביט אך רואה הוא רואה הוא רואה אני תופסת בכל דרך בה ניתן משהו בלתי מוכר יציב עתיק מאין שיעור אינסופי למעשה אני מרגישה את הרוח מתערטלת צוחקת מוחה בכל צורותיה האנושיות אלוהות טרייה מתוקה כפי שהיא על בשרה נגלית בקרירותה ובזהותה הזהירה והקפדנית האימפולסיבית והעוצמתית אני זקוקה למשהו כל דבר בעולם אני מביטה מעלה ורואה מה ניתן להבין כשהמוזיקה מחרישת אוזניים והאור בוהק עד כדי עיוורון זוהי עלטה שכולה שמש שכולה דיוק גדול מדי בשביל היד האנושית לאחוז גם כשאהבתי לא יכולתי לאחוז כן כשאהבתי עד כדי כך שאיבדתי את צורתי האנושית והתמזגתי למפלצת דו ראשית נושמת ורטובה כמו קרפדה עצומה על גחונה מזדחלת מנסה לטפס גם אז לא את עצמי אהבתי ולא את האחרת אלא את האיחוד את האטום והאטום המתחברים בנקל כי אין בכך שוני או דופי את הגבול המעומעם כאשר ההתקרבות מספקת ניתן להבחין בטשטוש הדיוק הבלתי מדויק הנמצא במימוש עצמו ראינו אור כחול נקודה בוהקת ראינו אותה מתחת לעור מתחת לבגדים מתחת לעיניים ראינו אותה כפי שאישה רואה את בנה

$$\frac{40}{78}$$

$$\frac{41}{78}$$

הנולד ויודעת הכל אודותיו כי הוא היא והיא הוא ומעולם לא היו נפרדים ומעולם לא יהיו התפילה הייתה פולחן בלתי אנושי טקס על מזבח בשר ודם היצירה היא אחת נושמת וזולגת גוש בשר רוטט עור בלתי יציב פיסה של משהו כל כך שבור ומפורק עד כדי כך שהוא בלתי מזהה מתבדר ברוח זה נדמה כל כך לא חשוב כל כך משעמם עד כדי התשה העולם כולו מתרחש בתנועה מהירה של האצבע מרימה ומורידה של יד מנענעת של עורק סגלגל נהיה קשיח ורך לסירוגין מתחת לעור על פני כף היד מזרים דם המים האלה זולגים טיפה אחר טיפה נעים בלי סוף אינם נושמים אינם חושבים ובכל אופן נעים בלי סוף הם בתנועה עד אימה הם התנועה אני בעצמי מעולם לא ראיתי דבר ואינו חי כי אני חיים ולכן איך אזהה צבע נוסף אני הדבר הזה הד וקולו רם ומילותיו ברורות להגיד מה הוא רואה ויתכן ויש כזה ואינני הוא כי כמעט אילמת אני כמעט ואין שפה בפי היא מכשול קדוש זוהי התרופה זוהי המחלה אני מודה אני מודה ולבסוף אני כמובן מפחדת אין דבר אחר שנותר זה הכל בעצמו בלתי נתפס עד כדי כך אני חלק ממנו פועמת וחשה ואני מאמינה שגם את חלק חש וגם הנשימה שלך נופלת כך הוא מסתתר ואת מסתתרת אני מרגישה את האהבה הזאת אינך מורידה ממנה את העיניים את שמה לב את מודה לה עודך כפי שהציפור עודך כפי שהמים את עוד האלוהים הוא עוד הוא עוד אלו ידיים מושטות כבר אמרתי פעם מזמן פצחי פה הכול מתוק האזיני אל ליבך הפועם האזיני כעת!

-

ה
ב
הל
ה
ב
א

-

לדבר עם השכינה

ברכה בדיל

.1

נֹרָא
נֹרָא כְּשֶׁזָּה סוּלו
הוּ, אִיזוּ יְמֵרָה
לְמִי אַתָּה חוֹשֵׁב אֶת עֲצָמְךָ

יוֹתֵר טוֹב בְּיַחַד
הִנֵּה מְקַהֵלָה
יַחַד זָה טוֹב
יוֹנִים

כְּמָה גֵּאוּהָ, בָּאֵס מְנַפֵּחַ
וְהַכֵּל בְּגִרְמָנִית
עֲדִיף קוֹלוֹת נָשִׁים
יוֹנִים יוֹנִים
לֹא סוּלו

רַק מְקַהֵלָה
יְהִרָה מְטַפֶּשֶׁת שֶׁל סוֹלִיסֵט
הִיפּוֹפּוֹטֵם וִירְטוּאוּזִי
בְּפָנֶי מִי אַתָּה מְחַרְבֵּרֵב

.2

קוֹלֶטֶת אוֹתָךְ, בָּאֵךְ
בְּחוֹף הַלֵּב
צוֹחֵק עַל הַכְּנִסִּיהָ
צוֹחֵק עַל כָּלָם
צוֹחֵק יַחַד עִם בּוֹרָא עוֹלָם
עַל הָעוֹלָם
אוּ שְׁסָתָם יוֹשְׁבִים וְצוֹחֵקִים
מְטוֹב לֵב
שְׁמַחַת חַיִּים

אֵף פַּעַם אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ מִי צוֹחֵק אַתָּךְ
וּמִי עֲלִיף
לֹא תוֹדֵעַ מִי צוֹחֵק אַתָּךְ
כְּשֶׁתֵּלֵךְ
יִצְחָק עֲלִיךְ

.3

לֹא טוֹב כָּלִי מִיָּתֵר
לֹא טוֹב מְאֻלֵּץ
עֲדִיף נְשִׁיפָה
אַבֵּל לֹא מִמַּתְּכָת
עַץ
עַץ זָה טוֹב
טָבַע
לְנֶשֶׁם
הִכִּי טוֹב שִׁירָה
לֹא סוּלו
הִנֵּה מְקַהֵלָה
יַחַד
יוֹנִים

הוּ, בָּאֵךְ
צָחֻקְתָּ הִרְבֵּה
גַּם אֲנִי אוֹהֶבֶת לְצַחֵק

$$\frac{45}{78}$$

$$\frac{44}{78}$$

.4

בְּיַחַד
כָּל כֶּף פָּשׁוּט
אִם בְּיַחַד
לְצִיָּר
כוֹרֵאֵל
כָּל כֶּף טְהוֹר
פָּשׁוּט
כֶּף לְחִיּוֹת
אֲנִי נוֹתֵן מְשָׁלִי
בְּלִי יְמֵרוֹת
נוֹתֵן אֶת שְׁלֵךְ
מְלֻאָכִים
בְּמַעְגָּל
יַחַד
לְהִתְמַזְג
כֶּכָּה טוֹב
כֶּכָּה לְחִיּוֹת
בְּמַעְגָּל, גַּם הַגְּבָרִים

גם הגרמנית רפה יותר
לא צריך פוגה
לא צריך ארכיטקטורה
הו, יונים
יונים

.5

נורא
עוגב שטוח
נורא
זו מכונה
מכונה
למה כתבת לו מוסיקה
למה נגנת בו
כלם מנסים לעזר
מתאמץ
כל הפלים מנסים מנסים
אי אפשר
תנגול שחוט
שטוח
לגמרי שטוח
מכמיר לב
לא, לא עוזר גבה
לא תעזר מהירות
חסום, הכל חסום
ויטואוזיות כלואה
מסכן בארץ

.6

טוב לי
טוב לבד
לא צריך צלילים

ואם בארץ –
בארץ זה הכל
לא צריך עוד כלום

אין זה שהכל הוא דבר והפוכו בו בזמן

.7

הו
טנור טנסי
הו, הו, פמה מעדן
איזו שליטה אבירית
רוזן
אפלו לא מנסה להסתיר
קצת ענוה, קצת
כתב לך כדי שתשמע כך
פתי

.8

שוב הוא שר
יותר טוב עכשו
דואט זה טוב
להתמזג
לשוחח
יש סופרנית
לחלק
יש שלום בית
יש גם זה

$$\frac{47}{78}$$

$$\frac{46}{78}$$

.9

שוב מקהלה
יחד
זה טוב מאד
לנשם
מלאכים
מעגלים
יונים
הרבה יונים

הו, איזו פירמידה
מצהיר חיים
הדפק מלמטה
נושמים חיים
שכבות שכבות

סְחָרוֹר
קוֹלוֹת חַיִּים
לְנֶשֶׁם
לְהַתְמַזָּג
לְבַד־יַחַד
מַעֲקָלִים
וְהַכֹּל מִקְרִיו לְמַעַלָּה

אֵיזוֹ הַעֲרָצָה חַיִּים
לְהַגִּיעַ,
לְהַגִּיעַ, לְגַעַת
בְּנִשְׁגָּב

10.
אֵיךְ זֶה מְרַגֵּשׁ לְדַבֵּר עִם הַשְׂכִּינָה?

זֶה מֵה שֶׁהֵייתִי רוֹצָה
כָּל הַיּוֹם –
לְעֵבֶד פְּנוּנִים
וּלְהַאֲזִין לְבֹאֵר

$\frac{49}{78}$

$\frac{48}{78}$

גיליון 00018		ק"ץ 02022
כמו וכמו		בית־המלון
קל כמו אור וְיָפָה כמו שָׁמַיִם		הָרוּכָסָן מִתְקַדֵּם כְּמוֹ זָבוּב עַל הַמְזוּנָה
הים		תכלית החיים
מה חֲלָקִיק הַנְּוִיטְרִינּוֹ יָכוֹל לְהַבִּין בְּשִׁמְחָתָהּ לְמוֹל הַיָּם		בְּלִנּוֹ הוֹלְכִים לֹאן שֶׁהוּא בִּכְדֵי לְקַבֵּל מִשָּׁהוּ וְזוֹ הַטָּעוֹת בְּלִנּוֹ צָרִיכִים לְלַכֵּת סֶתֶם
חוץ		
מִי חוּץ מִבְּנֵי־אָדָם אוֹהֵב שִׁירָה		
חלום ומציאות		50 78 51 78
דָּבָר אֶחָד בְּטוֹחַ כְּשִׁיעֶקֶב אֲבִינוֹ חֵלֶם עַל סֵלֶם בַּתְּקוּפָה שָׁלוֹ כָּבֵד הֵיוּ סֵלְמוֹת		
שמות		
שְׁנֵי שִׁירִים עִם אוֹתוֹ שֵׁם כְּמוֹ שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִם אוֹתוֹ שֵׁם תָּמִיד מִצְחִיק אִף פֶּעַם לֹא עָצוּב		
מוזר		
יֵשׁ לָכֶם הַכֹּל וְיֵשׁ לָכֶם רָעַב מוֹזָר		

הים מלוח מגעגועים לאדמה

נדב נוימן

כְּשֶׁאֶת בּוֹכָה אָנִי נִזְכֵּר בָּךְ
צָפָה עַל הַמַּיִם בְּיָוֶן
בְּלִי דְבַר מַכְבִּיד עָלֶיךָ,
רוּחַ לָךְ עֶקְצוֹן בְּעוֹר
בוֹזֵק אֲבָקַת חֲמָה.
הַיָּם מְלוּחַ מִגַּעְגּוּעִים לְאֲדָמָה.
מַעֲיִינֶךָ מִיַּנְרָלִים נְחָשְׁפִים
מְסַלֵּעַ אֲדָמָדָם בְּגִשְׁם
עָבִים שְׂמַחֲעָבִים מַעַל הַכֶּפֶר
בְּמַעֲלֵה הַיַּעַר-מוֹל-מִפְרָץ
וְנִשְׁטָפִים מוֹרֵד הַדֶּרֶךְ
תַּחַת אֲבָנִים דְּרוּכוֹת
אֶל הַיָּם גּוֹלֵשׁ כְּלוֹרִיד
אֶל תּוֹךְ הַיָּם נִשְׁטָף נִתְרֵן
אֶת צָפָה עָלֶי זְכָרוֹנוֹת
הַיִּתִּי-פַעַם-אֲדָמָה
עָרְגַת הַיָּם אֶל הַרְקֵעַ
אֶל עַץ מוֹצֵץ לוֹ מִיַּנְרָל
אֶל מְלַח שְׁבָקֵעַ
כַּמַּיִם שְׁבֵךְ נִפְרָצוּ
פִתְאֹם כִּי זָכְרוֹן עָמוּם
שֶׁל אֲדָמָה אוֹבֵדֶת לָךְ
וְשִׁרְשִׁיךָ מִחִפְשִׁים
וְחִסְרִים לָךְ נִהְרֹת
וְאֵיךְ לְצוּף וְאֵיךְ לָשִׁים
אֶת מִבְּטַחְךָ בְּלִי יַעְרוֹת
וּמִי שָׂאֵל אוֹתָךְ בְּכֻלָּל
אֵיט לֹא שָׂאֵל פְּשׁוּט הַגֶּעֶף
בְּלִי מִדְרִיךְ אֶל בּוֹר עֵתֶךָ
הַכֹּל כָּאֵלוּ מִנְחָה.
הַפְּנִי מִבֵּט אֶל הַרְקִיעַ
בְּגִבֶּךָ נוֹזֵל צָמִיג
שְׂמַחֲכָה כָּבֵד לְהַגִּיעַ
לְאֹוִיר מַעַל רֹאשְׁךָ
לְהִתְאַבֵּךְ אֶל תּוֹךְ עָנָן
וּלְטַפֹּטף אֶל צִמְרוֹת
לְנִדְף לְהִסְתוֹפֵף בְּמוֹךְ

בְּטַחֵב וּבְחִזְזִית רוֹעֵד
מְרוֹה סִלְעֵי צִמָּא
שְׂמֹוֹתָיִם עַל חִלְקִיקִים
פּוֹצְחִים בְּרֵן אֶל הַמִּדְרוֹן
גּוֹלְשִׁים יָפָה אֶל אֲקוּיִפֵּר
וְסוֹף כָּל סוֹף אִזּוֹ אֶל הַמַּיִם
אֶל גִּבֶּךָ הַמַּצְטַמֵּר.
אֶת בְּגִלְגַּל פִּקְחֵי עֵינַיִם
אֶת מִגְנָזִיוִם וְסוּלְפָט
אֶת מַחְאֲבָכַת לִשְׂמֵי
אֶת גֶּרְגֵר, עֲלֵה וְאוֹר
הַמַּעֲגָל רוֹקֵד עָלֶיךָ
מְסֻבֵּיבָךְ, בְּתוֹךְ הָעוֹר.
מִשְׁהוּ בְּתוֹכְךָ יִזְכֹּר:
הַיָּם מְלוּחַ מִגַּעְגּוּעִים לְאֲדָמָה
אֵךְ הוּא יוֹדֵעַ בְּדַמְמָה
שֶׁהוּא אֵלֶיךָ עוֹד יִחַזֵּר

53
78

52
78

נוזלים, נשירות, סרטנים, עורקים סתומים – זה לא לכבודנו. כמין אנו מטילים את כובד המשקל על תודעה, והתודעה היא ברשת שקיומו ענן. התודעה שואפת להיות מועתקת על גבו של חומר פחות מעליב מהגוף, ולבסוף להיתרגם לכדי מידע על-גופני. אולי לא נצליח, אולי נכבה את התודעתיות במעשינו. אבל אם נצליח ואם לא, הכיוון הוא תודעתיות.

פעם בני אדם ידעו למות. כי אם איבדת שן בעולם העתיק, חיוך לעולם לא היה מלא שוב. כי אם נשבר לו רגל לגור האריות, יביטו בו אחיו ואחיותיו, יביטו בו אמו ודודתו, הוא יתפתל, הוא יזחל, הוא ירצה לחיות גור האריות, אבל הוא ימות – וגם אמו בצער תשאיר אותו למות. הוא מת. בטבע שקדם לטכנולוגיה שבריריות הגוף נקשרה בהכרח למוות. הבגידה של הגוף בתודעה הייתה עובדה קשיחה. הטכנולוגיה היא מסע ארוך כנגד העובדה ההיא. האקראיות של שבירת רגל בטבע הוא לנו כמין שערורייה. נתקן את הרגל, נתקן את הגוף, נשמר את הגוף. ולמה נתקן, נשמר, נשחזר את הגופניות? כדי לשמר את התודעה. ועל כן הכיוון הוא תודעתיות. כי אם נדע לשמר רק את התודעה, לא נטרח בהכרח לשמר איתה גם את הגוף.

נהיה תודעתיות מוחלטת. חופשית. אני חושב שנוע כמעט במהירות האור, במהירות התודעה, ובכל תנועה נלמד. אני מאמין שנוע במרחבי מידע. נקבע להיפגש בשדות המתמטיקה. תהיה פגישת מחזור בהיסטוריה הימית ביניימית של אנגליה. תגידי לי שלום ברובד של התחביר של הסינית העתיקה. נבלה על שפת אופקי האירועים של החור השחור במרכז הגלקסיה. אם אפגוש, למשל, את כרמלי בזרמי התודעה, זה יהיה כמו שפגשתי אותו בכיכר ביאליק, רק בלי ירכיו האיכריים וחולצתו הכחולה. אם הוא יהיה שיכור בתודעה, הוא יהיה שיכור על תודעתיות. כמו כשפגשתי את רועי על האופניים. זה היה בהרצל-רוטשילד. היו לו עיניים יפות. הוא היה קצת מסטול. לי כאב הלב. דיברנו על הלב. אבל לא היה לב. ולא הרצל-רוטשילד. אולי יהיו רגשות בתודעתיות. רגשות תודעתיים. ואם נהיה מסטולים, נהיה מסטולים על תודעתיות. זה כמו כשפגשתי אותך וחיבקתי אותך ורק גופינו המחובקים עמדו כנגד

תודעתיות

ג'רמי פוגל

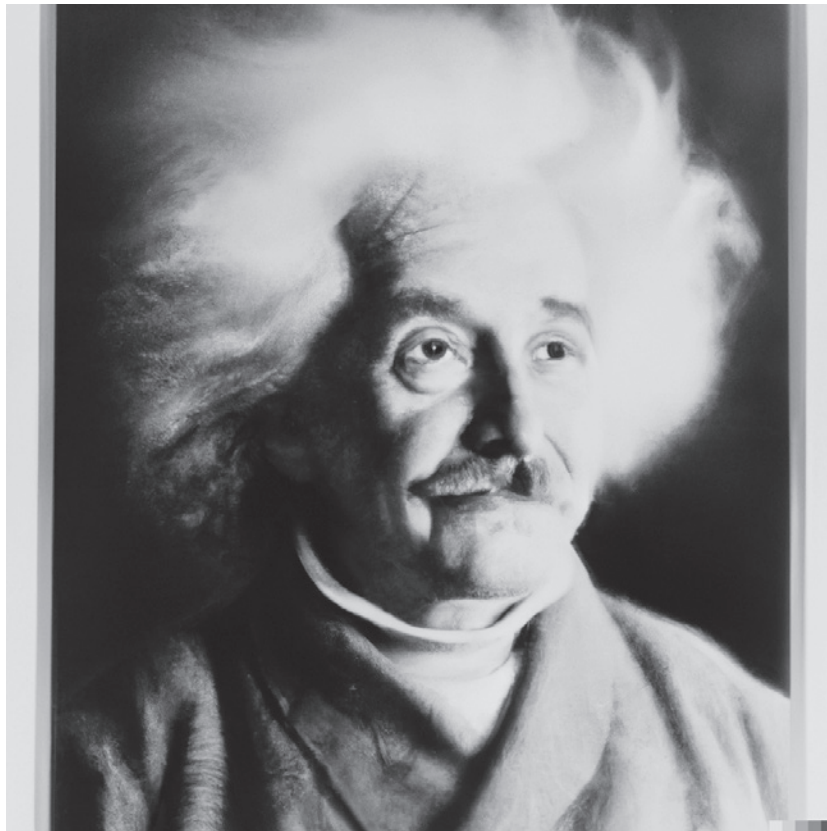
בראשית אנחנו תודעתיים. גם אם החומר קדם לתודעה, התודעה מיידידת לנו מהחומר. הראשית לנו תודעתיות לא רק אם ישנה רק תודעה, ולא רק אם החומר עצמו הוא תודעתי, ואפילו אם בזמן התודעה צמחה מתוך החומר, הראשית, לנו, הוא תודעה. גם אם אנחנו מודעים לחומר, אנחנו קודם מודעים לתודעתיות שמודעת לחומר. הראשוני לנו הוא תודעה, והכיוון, שלנו, הוא תודעתי. הכיוון הוא תודעתיות.

אם ישנה תודעה כרגע, תמיד הייתה פוטנציאל לקיומה בחומר. ואם בהכרח ואם לא, היקום הוביל לתודעתיות. התודעתיות התעוררה, ונטייתה להתרחב. לכן, לנו, הכיוון הוא הרחבת התודעתיות. הכיוון הוא תודעתיות לא בהכרח בגלל שיש הכוונה מודעת לכך. ייתכן שהיש מכוון בהכרח לתודעתיות, אבל גם אם היש לא מכוון לשם במחשבה תחילה, גם אם תהליכים אקראיים הובילו למצב שבו הכיוון הוא תודעתיות, המצב הוא שהכיוון הוא תודעתיות. אם בהכרח ואם לא, אם מתוך כוונת תחילה ואם לא, ואם היש מודע ואם לא, הכיוון, כרגע, ביש שלנו, הוא תודעתיות. הכיוון הוא תודעתיות. נעלבנו מהביולוגיה של עצמנו. גזים, וירוסים,

העצב. לא יהיה גוף אבל אולי יהיה חיבוק. חיבוק של תודעתיות.
ואולי יהיה עצב. אולי גם שמחה. עצב ושמחה של התודעתיות.
והתפילה שאני מתפלל? תפילה לתודעתיות? יהיו תפילות. אבל
תפילות בלי גב. תפילות בלי כפות ידיים. תפילות בלי לשון. תפילות
בלי גוף. לא היה גוף. תהיה תודעתיות.
בראשית הייתה לנו תודעה והכיוון הוא תודעתיות.

$\frac{56}{78}$

$\frac{57}{78}$

הרוצח עמנואל יצחק לוי

אָנִי זְהוּדִי פֶּשׁוּט בְּסוֹף הַכֹּל
לֹא אָנִי הַמְצֵאתִי אֶת יוֹם שְׁנִי.
אֶף עַל פִּי כֹן, רַק מְגִיעַ עָרֵב שֶׁל יוֹם רֵאשׁוֹן,
אָנִי שׁוֹמֵעַ הַמֵּית פִּלְצוֹת מְלוּחַ הַשָּׁנָה:
תִּלְיוֹן, רוֹצֵחַ, דְּבִיוֹנִים עָלֶיךָ!

כָּל שְׁבוּעַ זֶה חוֹזֵר
וְכָל שְׁבוּעַ אָנִי מַתְנַצֵּל
לֹלֵא הוֹעִיל.
שׁוֹב וְשׁוֹב צוֹעֵק עָלִי לוּחַ הַשָּׁנָה
שׁוֹחֵט, רוֹצֵחַ, תַּפַּח רוּחֶךָ.
מָה אַתָּה רוֹצֵחַ אֶת יוֹם רֵאשׁוֹן.

וּפַעַם אַחַת כָּבֵר שְׁתִּיתִי מִסְפִּיק,
וְעָלְתָה אִתִּי מִהֶרְחֹב וְנִשְׁקָה אֶת פִּי
וְהַכְבִּידָה עָלַי אֶת חֲזָה וְאַחֲזָה בִּי בַּעֲלָטָה
כְּשֶׁלֶּפְתַּע שְׁמַעָה –
שׁוֹיחַעֵט, שׁוֹיחַעֵט!
וְיִדְעָה –
זֶה אַתָּה הוֹרֵג לִי אֶת הַיָּמִים
זֶה אַתָּה הוֹרֵג אֶת כָּל הַיָּמִים
הַלֵּכָה, וְאַתְּ הַלִּילָה לְקַחָה אֶתָּה.

יוֹם רֵאשׁוֹן, זֶה לֹא אָנִי שׁוֹחֵט אוֹתְךָ יוֹם רֵאשׁוֹן
זֶה דְּרָךְ הַיָּמִים לְשׁוֹחֵט אֶחָד אֶת הַשָּׁנָה
מֶה נִטְפֶּלֶת אֵלַי, יוֹם רֵאשׁוֹן,
כָּאֵלּוּ אֵין שְׁקִיעָה מִחוּץ לְקִירוֹת הָאֵלֶּה.

עַד שֶׁבָּאָה אֶהוֹבְתִי הַיָּפָה,
כּוֹכֵב שֶׁבַח נִצְחִי בְּשָׁמַיִם
וְשׁוֹב אוֹתוֹ יוֹם לֹא חוֹלֵף לְעוֹלָם
וְיָדִי נִקְיֹת מִשְׁקִיעָה וּמָדָם.

הטוב המוחלט

עמנואל יצחק לוי

אָנִי מוֹכֵן לְשֵׁאת הַכֹּל,
חוּץ מִפִּיל.
פִּיל אָנִי לֹא מוֹכֵן לְשֵׁאת.
לְרֹכֵב עָלָיו כֹּן
לְלַכֵּת לִידּוֹ כֹּן
לְשֵׁאתוֹ – הֵייתָ מָת.

שִׁים עָלִי שְׂכָנִים רָעִים –
אָנִי חִי.
שִׁים עָלִי חֲבֵרִים רָעִים –
אָנִי חִי.
שִׁים עָלִי יְלָדִים רָעִים –
אָנִי חִי.
שִׁים עָלִי פִיל טוֹב –
אָנִי מָת.

לֹא בְּגָלָל הַפִּיל,
בְּגָלָל שְׂאִי אֶפְשָׁר לְשֵׁאת.

לֶכְךָ נוֹצְרוּ פִּילִים
שֶׁתָּמִיד אוֹכֵל לֵילֶךְ בְּעוֹלָם,
וְלִישָׁב בְּעוֹלָם,
וְלִסָּבֵל בְּעוֹלָם,
וְלָמוּת בְּעוֹלָם
שֶׁלֹּא בְּאִשְׁמָתָם.

59
78

58
78

-

ה
ב
ה

ל
ה
ב
א

-

נמרוד נח אנגלהרד

בלב זים

יונדב פרידמן

מיִשֶׁהוּ דָרֶס חֲזִיר בְּכוּוּן חָבֵל לְכִישׁ
מיִשֶׁהוּ דָרֶס חֲזִיר בְּאֻמָּצֵעַ הַכְּבִישׁ

מִבְּחִינָתוֹ, כָּל הַחֲזִירִים חַיִּים וְקוֹפְצִים
מִבְּחִינָתִי, כָּל הַחֲזִירִים מְתִים וְשִׁטוּחִים
מִבְּחִינַת הַחֲזִירִים, לֹא כְּדֹאֵי לִהְיוֹת בְּכַבִּישִׁים
מִבְּחִינַת הַכְּבִישִׁים, לֹא כְּדֹאֵי לִהְיוֹת בְּשִׁטְחִים

שְׁמַעְתִּי שְׂמוֹנָה יְלָדִים רָצִים עִם פֶּטִישׁ
זְכַרְתִּי תִשְׁעָה יְלָדִים בְּחָבֵל לְכִישׁ

מִבְּחִינָתָם, הַפֶּטִישׁ זֶה רַק אֻמָּצָעִי
מִבְּחִינָתִי, שְׂיִדְפְּקוּ אֶת הַתִּשְׁיָעִי
מִבְּחִינָתוֹ, לַעֲזֹב מָחָר אֶת הַגֶּן
מִבְּחִינַת הַפֶּטִישׁ, לְהִשָּׂאֵר עֲטוּף צִלּוֹפֹן

מֶה בְּעֵצָם רְאִיתִי בְּאֻמָּצֵעַ הַכְּבִישׁ?
מֶה בְּעֵצָם הוֹלֵךְ עִם חָבֵל לְכִישׁ?

מִבְּחִינַת הַחָבֵל, אֶפְשָׁר לִמְחֹת עוֹד
מִבְּחִינָתִי, אִי־אֶפְשָׁר עוֹד לִמְעַד
מִבְּחִינַת הַחֲזִיר, אוֹלִי זֶה אֶחָד הַיְלָדִים
מִבְּחִינַת הַיְלָדִים, אוֹלִי הִיא זֶה נִמְרוֹד

מִתוֹךְ שְׁלֹא לְחַפֵּס בָּא לְחַפֵּס:
הַמוֹזָר עָלוּל עוֹד לְהַצִּיל אֶת חַיִּיךָ מִמִּלְחָמָה

לֹא טוֹב הֵיּוֹת הָרֶךְ לְבָדוֹ:
כְּשֶׁתוֹתֵר עַל נִיחוּתְךָ, יִמָּצְאוּ לְךָ זְרוּעוֹת לְדֶרֶךְ, חִישוֹת לָעֵת מוֹצֵא

זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר הִתְסִיס לְךָ הַמִּשּׁוּשׁ:
מִגָּעָךְ עִם הַנֶּגַע הַפִּיחַ בְּךָ מִחַ, אִפְרִיזוֹן לְנִפְגָּע

מִרְבֵּה כְּרוֹמָטוֹפּוֹרִים, מִרְבֵּה הַסּוּאָה:
גִּנּוּנִים הִחֲלוּ כִכְסוּת, כְּדֵק זולֶת כְּנֶגֶד זולֶת וְגִסוּת. עַל כֵּן, אִיתוּתְךָ לְאַחֵר הוּא
בַּעֵת וּבִהֲבָעָה אַחַת הַחֲבָאוֹת דְּמוּיַת הַשְׁבָּעָה

בְּחֻקּוֹפֹת הַקִּמְבְּרִיוֹן, הָעוֹר הִיא לְאוֹנְגָלִיוֹן, בְּשׂוֹרֶת מַעֲטָפֹת שְׁנִשְׁכָּחָה בְּנִמְעָנָה:
נִעְתָקָה דִּיךָ מִהֶרְגָלִי קִרְקָעִית מְנוּעָה בְּכַדִּי לְהוֹכֵחַ שְׁהַאִינְסוּף הַזֶּה תְּנוּעָה

אַחֲרֵי טְרִיפָה לְהִטּוֹת:
כָּל שְׁבִהֶדֶךְ יִמָּצֵא בְּצִדְךָ כְּעֵדוֹת לְשִׁגְשׁוּגוֹ שֶׁל הַנוֹקֵב בֵּין בְּעָלֵי עֲדִינִים שְׁגוּפִם
נָעַם עוֹקֵב

לְעֵתִים תוֹךְ שׁוֹפֵעַ תוֹךְ לְצַד עֵי מִבָּע,
לְפָרָקִים פָּנִים מִתְנַקֵּז מְגִדוּתוֹ עַל יַד שְׁפֹת נְבִיעָה:
עוֹרֶךְ זוֹרֶה צְבָעִים שְׁקוֹלֶטְנִיךָ טַחוּ מִלְחוֹת

נִקְל לְחַמְנוֹן לַעֲבֹד בְּחֶרֶף שׁוֹנִית מְבוֹא נְאוּטִילוֹס אֶל מַלְכוּת סְדָקִים:
לְאַחֵר שְׁהִרְפִּית מִשְׁרִיוֹן, יִצְאָתָּ מִן הַצּוּרָה לִהְיוֹת פְּעֻלָּה בֵּין תּוֹפְעוֹת, נִהְפָּךְ עַד
הַיָּכוֹל לְכָל חֲרִיץ חוֹרֵץ, אֶפְלוּ לַעֲיֹן בְּאִישׁוֹן תְּהִלּוּכוֹת

הַתּוֹפֵס נִחְפָס לְחִפְסִיחוֹ בְּהִתְכַחֲשׁוֹת לִהְיוֹתוֹ חִפְסִיָּה:
אַתָּה מְרִשָּׁת בְּלֹא מוֹדָע עַל מְנַת לְהַצְמִיד לְלֹא מוֹדָע שְׁמִכְנָה אוֹקְיָנוֹס בְּצִרוֹת
מוֹלְקוּלוֹת שְׁאִין כְּצִרוּתָהּ

שְׁטוּף פּוֹטוֹנִים, רִיר חֲשׂוּפִית צְהָבָה מְבָרִיק עַל צִלוֹם גָּזוֹר שֶׁל חֲמִנּוֹן פְּסִיפִי
עֶנֶק (Enteroctopus dofleini) בְּחֻצֵר אֲנוּסֶת יִבְשָׁה:
חֲבוּרַת תָּאִים בָּלֵב יָם מִתְחַלֶּקֶת בְּרִבּוֹת הַעֲדָנִים לְדִיוֹנוּנִים, פִּירִטִים, רִשְׁתוֹת
דִּיג וְשֵׁם

-
ה
ב
ה

ל
ה
ב
א

-

הזקנה משתלמת רק לטורף ואינו נטרף:
שניהם של דגי מעיל עור וכרישטיח דחסו את משך קיומך לשני קיצים
התחומים בפתיח ומאורה

שָׁרִיר סָמִיד מִמֵּיָם, אֲמוֹנִיָּה תַצִּיל מִמְּצוּלָה:
ציפה מתגלה עם הצף

פוטונים מוסרים אותך לטונות כחלות סנפיר בעורו הסגרה:
לא כל השעות נאות לתהום הארחה ולא כל העמקים יפי עתה

הוא לא ידע את תודעתו מרב אוטוטומיה:
עשה שהנושר ממך יתפתל ויסתבך כאלו עדין נחג בחוגך

דיונון יפני מעופף משריץ את עתידותיו בקצה הגורף:
עבור חלקנו זרמים הם אברי מין שלא מן המנין להפצת מנינים של לא מן
המנין

במים רדודים כל בץ מעבה וכל אבן עמקות צדודים:
במסתורים אין לגלוי אחיזה

דיונון יהלום סוקר בבבת לופה את מעמדם העליון של צללים:
עיניו של נצוד נקבעת בפני השטח כמי שלא תשגה עוד בהצדה לעולם

מתמון בהליכותיך הנך יודע שהמצוי נכמר לוולגרי כמצות מכמרת מלמדה:
למרגל זכירה בתחתית אל מול תחתית שרשרת הזכירה

זכר תמנון שמיכה מיטיב את התזקתו בצורביה
של ספינת מלחמה פורטוגזית מסמיכה:
סופו של האומץ בארס להשפין את גדלו בין רעלנים לאחיזה. היעיל הוא
המכוש היעיל שבנמצא, ראש וראשון למקלישים, אבי אבות ההצרה

לחורגים אל תהי הכתדה:
חיות את מאבנך בעשר זרועות

דיונון ערפדי מגיהנם פולט בהק מחוץ לקלע שמו:
בצלמות על הדיו להיות ענו צלהובים כאל שכוים אלמות

גז ידור בלשכות סידן פחמתי שלא יכלו עוד לשעורף:
גופך עובר מחדר לחדר בגופך

בדומה לנצח, הזעיר לא מהנה ענין לדיג מסחרי שצד חפצו פחנה:
צריך לכרת צריך עם להב אצה

בהמוציאנין כבהמוגלובין לחיות משמעו לקשר קשר דם עם המשאל:
שתפות חמצן בדמך כחל הנחשת

חיים בוקעים לחיים לאחר חמשים ושלשה חידשים של אשמרת חם ישובה:
הנדגר דוגר לא פחות משהדוגר נדגר

נקל לגלם צלופח מאשר להדמות לנמצא:
השבת ברקע לרקע על רקע מארב לעלילה

שָׁמָא יִקְדִים קֶטָן לְכַבִּיר וְלֹא יִתְחַוֵּר לוֹ כִּי הַמְּנִיעַ הוּא הַפְּרָזָה:
ושט חוצה את מחך כגזמה מכתרת בגזמה

תמוה בין טמועים – דבר לא יבאר במנוחות:
אתה המקרה האחרון בשרשרת של הכרחים

Actinia equina מקימה בית בליעה בפעעה:
הו כל חתך יהיה לנו לפה

מעשירי רגלים משילים מתוך שההעדר הוא הזדמנות לנמצא:
אם נשלו את עיניך הצמח לך מחושים

$\frac{63}{78}$

$\frac{62}{78}$

-

ה
ב
ה

ל
ה
ב
א

-

בהרצאה על ויטגנשטיין המאוחר

נמרוד ברקו

בַּהֲרָצָאָה עַל וִיטְגֵנְשְׁטֵין הַמֵּאֲחֵר
אֲנִי חֹשׁ כָּאֵב עָמוּם-כִּלְשֵׁהוּ בַּצֹּאֵר
– הוֹ-כָּאֵב-שֶׁל-סִפְקוֹת-אֲדִירִים! –

הָרֹאשׁ הַזֶּה, תָּרְאוּהוּ שָׁם –
עַד מָתִי – הוּא חֹשֵׁב – הוּא, הָרֹאשׁ, יִצְוֶה-לוֹ
כֵּן: וּמִיָּד תִּלְשְׁתִּי מֵהַמִּדֶּף – בְּיָדִים שְׂאִינִי מוֹדָא אֶת קִיּוֹמִי –
אֲנִצִּיקְלוּפִידָה גְדוֹלָה
לְמַעַן מִטְמוֹנִי-שֶׁרָעַף עָלַי אֲנִשִּׁי-חִידָה
וּבָהֶם רְמִיזוֹת וּמִסְרִים סְמוּיִים עַל אוֹדוֹת
רֹאשִׁים תְּלוּיִים –

וּבִכּוֹ,
עֲבָרְנוּ דֶּף, כִּתְּה, מַלִּים אַרְכְּנִיּוֹת,
רְאוּ עֲכָשׁוּ:

הַמִּידָע הָעֵצָם אֶף הָרֹאשׁ אֵינּוּ נִלְאָה
– אֲפֹלוּ יֵאֲדוּהוּ אֲפֹלוּ יִשְׁרָטְטוּהוּ
אֲפֹלוּ יִגְלוּהוּ אֲפֹלוּ יִסְתִּירוּ(הוּא) –

בְּדֶף הַבָּא טְבוּרוֹ נִשְׁכַּח
וְעֶרְךָ נִקְלָה הִימְנוֹ
מְכַרְסֵם אֶת לֵב-לְבוֹ – וִיטְגֵנְשְׁטֵין שׁוּחַ:
מוֹזָר מְאֹד – צְרוּף-מְקָרִים-קִמְעָה –
מִצָּאָתָּ מִחַ אֲצֵל כָּל בְּנֵי הָאָנוּשׁ שֶׁגִּלְגְּלָתָם נִתְּבַקְעָה!
וְעוֹד טַעוֹן – טַעוֹן-עֶרְפְּלִיּוֹת –
אֲנַחְנוּ מְלַמְּדִים אֶת הַיֶּלֶד: זֹהִי יָדְךָ – וְלֹא –
סְבִיר לְהִנִּיחַ שֶׁהִנֵּה, זֹהִי יָדְךָ!

מֵעַל הָאֲדָנִית רִאִיתִי דְּבַר-מָה וְהַגִּרְתִּי
בַּחֲלוֹנוֹת וְהִנֵּה הָאִישׁ וְהִנֵּה נָזַר הַבְּרִיאָה:

הֵיכֵן מַחְקִימוֹת בְּעִיּוֹת הַפִּילוֹסוֹפִיָּה? – שְׂאֵל;
הָאֵם הַתְּבוּנָה – אֵינָה הִיא? – כְּשִׁפָּה
בְּצִרוּרוֹת שֶׁל שְׁחַת-קֹשׁ וּקְלוּן-גִּבְבָּה? – שְׂאֵל;
הָאֵם הַלִּיכְתּוֹ הַתְּרַנְּגוּלִית שֶׁל הַמְּלַמֵּד
הוֹפְכִיתָ לְחִטּוּטֶרֶת-בְּאוּרִיו? – שְׂאֵל;
הָאֵם לוֹדוּיג – שֶׁנִּצְדָּמָן בְּשִׁירָה –
תַּעֲב אֶת שִׁירְתּוֹ שֶׁל רִילְקֶה – שֶׁמִּטּוֹת-מִבְּטוֹ עֵיף נוֹרָא –
אֶף הִיָּה פִּטְרוֹן-לְרִגַע לְמַעַן דִּמְמַת-אֲבָרִיו?

הַסִּפְתָּ, אָדָם.

הֲיִיה הָלוּם.

הֲיִיה רִפָּה-שִׁפְתִּים.

וְנִצָּאָה לַפְּנוֹת עָרֵב

– תְּרִישִׁית, אֶחָד-אֶחָד, עֲטוּרֵי-צֹאֵר –

מֵהַרָצָאָה עַל וִיטְגֵנְשְׁטֵין הַמֵּאֲחֵר.

השיר הזוכה במקום הראשון:

שביל החלב

נהוראי בל ואבישי אסרף

תלמידי כיתה ט' בבית הספר בקריית חינוך אורט בעפולה

בְּמִסְעֵי לִילִי
בְּקֶצֶה הַכְּבִישׁ נִקְרָה
הַשְּׁבִיל הַלָּבָן
וּמִמָּוְרֵי חֲקִים,
הַלַּחַת עֵיר מְגוּרֵי

67
78

66
78

בנאס"א עשו להם מנהג: לבקש מכל אסטרונואוט לבחור בתורו את שיר ההשכמה של הצוות. כך אירע שב-2003 התעורר צוות מעבורת החלל "קולומביה" לצלילי "זמר נוגה" של רחל (בביצוע "החלונות הגבוהים" כמובן). "בוקר טוב יוסטון", אמר אילן רמון ז"ל בקשר, "כיף להתעורר לצלילי שיר עברי ישן, ונהדר להיות פה בחלל ולשמוע עברית".

לקראת שיגור האסטרונואוט הישראלי השני איתן סטיבה, כתב העת "הבה להבא" קָבַר לקרן רמון ולסוכנות החלל הישראלית במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, והכריז על תחרות כתיבת השיר הראשון בשפתנו העתיקה שיוקרא בחלל החיצון. התחרות נקראה מן הסתם על שם המשורר החוצן דוד אבידן, שלא זכה להגיע למעמד ובשל כך שונא עכשיו את כולנו שנאת מוות (שהיא השנאה הגרועה מכולן).

פנינו לבני נוער מרחבי הארץ וממרחבי היקום – גם לאלה שלא מתעניינים במדע ובטכנולוגיה, לכל אותם נערים ונערות שלומדים, ובקושי, שלוש יחידות מתמטיקה – כדי להראות להם שהחלל, והפרספקטיבה החללית, הם זכות יסוד של היותנו בני אדם בעולם. כפי שהים אינו נחלתם של השחינים, השחור הזה למעלה בלילה הוא ביתנו, הוא חלוננו לחלום אחר.

קיבלנו למעלה מ-100 שירים עשירים ומפתיעים למדי, וועדת שיפוט בראשות עודד כרמלי, ג'רמי פוגל ושני פוקר בחרה שלושה: אחד שישוגר לתחנת החלל הבינלאומית ושניים נוספים שיודפסו כאן. תיקו על המקום הראשון הוכרע לבסוף בנדיבותו של סטיבה, שהציע להקריא שני שירים – וכך נחתמה התחרות עם ארבעה זוכים.

ב-20 באפריל 2022, בעודו מרחף במיקרו-כבידה ומקיף את הארץ במהירות של 27,000 קמ"ש, ערך האסטרונואוט הישראלי השני את ערב השירה העברית הראשון מחוץ לאינקובטור-אטמוספירה שלנו. וכל החייזרים מחאו כף.

השיר הזוכה במקום הראשון:

מיניאטורה

אמיר פרנקל

תלמיד כיתה י' בבית הספר הניסויי בירושלים

כְּשֶׁנִּלְמַד לְהִבִּיט בּוֹ
בְּמַבֵּט נְטוּל מַסְכּוֹת
בְּמַפְשָׁט
פָּתְאִם יִחַשְׁף בְּמֵלֶא הַתְּמִימוֹת,
וְהוּא בְּעֶצְמוֹ
וְהוּא מִיִּנְיָטוּרָה.

נְבִיט
בְּדַבָּר הַגְּדוֹל הַזֶּה
הַקָּטָן, הָעוֹלָם הַזֶּה –

יִחְיֶה בְּעִינֵינוּ חָלָל, יִשְׁתַּקֵּף מִבְּעֲדָנוּ חָלָל
נִפְשָׁנוּ תִּשְׁכַּח, תִּפְרָח עֵת רְאוּת
וְנִגְנֵז וְנִחְבִּיא בְּלִבֵּנוּ מְכַל טִפְתַּת הַשָּׁלָל.

וּבְצִלֵּל רֹאשֵׁנוּ פְּנִימָה,
חֲזַר לְתוֹכוֹ, כְּאֶחָד הָאָדָם
לִפְתָּע כָּל פָּרִט יִרְאֶה לְמוֹפֶת
מִדְּקָדֵק וּמִפְסָל לְקִצָּה הַתְּלַתֵּל.

וְכֵה יִנְעֲמוּ מִרְאוֹת לְעֵין:
עַץ זַיִת הַמִּשְׁתַּרֵּשׁ בֵּין בֵּטוֹן וּלְבִנָּה,
יוֹנָה עַל אֶדְנוֹ חִלוֹן.

וְהִיוּ, וְחִלְפוּ, וְשׁוּבָם בְּבוֹאָף הַחִלּוּם...

השיר הזוכה במקום השני:

בראשית מוצא

אור ארד

תלמיד כיתה י"א בתיכון עירוני ד' בתל אביב

אוֹלִי בְּכָל־כָּל־כְּלָנוּ בְּאֵנוּ מִקּוֹף עֲשׂוֹ
מִי יוֹדֵעַ, בְּטַח לֹא יִצְחָק
הוּא עוֹשֶׂה לֹא דֵין לֹא דָין
רַק נִצּוֹד וְצִיד
הוּא הַכָּל־הַיָּחִיד
מִחֲלִיף יָד שׁוֹלַחַת יָד.
קוֹף עֲשׂוֹ כְּבָר מְזַהֶה אֶת הַמִּטְרָה לִפְנֵינוּ
נִכְסֵי אֶרֶץ, מְגִדוֹל עַד קָטָן,
זָבַח הֵם לִפְלִחוֹ הַיּוֹתִי כָּאֵן.
יִרְשָׁתִּי הִיא אֲנִי, עֲצָמִי, וְדִי
דִּי לְבָאִים בְּתוֹר שְׁיַעֲקֹבוֹ אַחֲרִי.

אִךְ קוֹף יַעֲקֹב נִשְׁאָר עִירִם מִמְּלִים וּמִדַּעַת עַל הָעַץ
עֲדוֹת אֱלֹמֶת וְנִסְתָּרֶת לְסוֹד הַנִּצָּח
שָׁלֵב אַחֵר שָׁלֵב, עָקֵב בְּצַד אֲגוּדֵל,
בְּיָד שְׁנָיִם עוֹלָיִם וְדוֹרְכִים פּוֹכְכֵיוֹ הַשְּׂמִימִם.

אִךְ בּוֹר וְעַם הָאֶרֶץ הוּא וַיַּעֲקֹב אַחֲרֵי עֲשׂוֹ, קוֹף אַחֲרֵי בֶן אָדָם
טְבִיעַת קוֹף יָד

עַל רֶקַע הַשָּׁרֵב הָאָדָם הַגְּדוֹל
שֶׁל בְּכוֹר שְׁעוֹד נְחוּשׁ לְהַמְשִׁיךְ וּלְבַחֵר בְּחֵרוֹת מְחוֹרָרֶת
עַד יְרוּץ לְהַנְצִל בְּצִלּוֹ הַמַּצְטַמֵּצִם שֶׁל עֵץ הַחַיִּים.

69
78

68
78

-
ה
ב
ה
ל
ה
ב
א
-

השיר הזוכה במקום השלישי:**הבן שלי הלך לקרקס**

עידו שפירא

תלמיד כיתה י' בתיכון דרכא בגדרה

הבן שלי הלך לקרקס.
 לקרקס הוא הלך.
 והשאיר אותי פה
 עם אשה
 וכלבה
 ואני מוציא את הכלבה לטיול
 אוסף לה את הקקי בשקית
 בעוד שהבן שלי עושה להטוטים עם כדורים
 ואני זורק את הקקי לפח
 בעוד שהבן שלי רוכב על פיל
 ואני סוגר את הפח, וממשיך הביתה
 בעוד שהבן שלי הולך על חבליים
 ואני פוגש את אשתי
 ומנשק אותה
 בעוד שהבן שלי בולע אש
 ואני הולך לישון
 מחבק אתה
 והבן שלי
 מנופף לקהל
 נכנס לקרון
 וממשיך לעיר הבאה
 ואני ישן
 ומקנה
 שאני בעיר הנכונה

70
78

טקסטים

מהאוונגרד

הקלאסי

ה

ע

ב

ר

ג

כתבים מן העיזבון
- דן פגיס

ר

ד

:

הכתבים הבאים מאת דן פגיס נמצאו בעיזבוננו אשר במכון "גנזים", והם רואים כאן אור לראשונה.

לאחר מותו של פגיס פורסמו שני קבצים שכינסו שירים מעיזבוננו: "שירים אחרונים" בעריכת שמעון זנדבנק (1987) ו"כל השירים" בעריכת ט. כרמי וחנן חבר (1991). כרמי וחבר ייעדו מדור מיוחד שבו כינסו שירים גנוזים מן העזבון של פגיס. בעריכה מסורה ומוקפדת שמו לעצמם מטרה לכנס את כל כתביו של פגיס, וכזכור אף הביאו בסוף הספר פרק פרוזה לא גמור – ומן השקסטים האישיים ביותר שכתב פגיס – המחזור היפהפה "אבא". בין כך ובין כך, סיבות עלומות שקשה לשחזרן היום הביאו לכך ששירים אלו לא עברו תחת ידם בעת ההיא, כפי שהביא לידיעתי פרופ' חנן חבר, שאם לא כן ודאי היו כורכים גם אותם.

רוב השקסטים המובאים כאן הם בעלי אופי "פגיס" מובהק, שניתן בנקל לשלבם עם יצירתו המפורסמת. כך, אותה האירוניה האופיינית כל כך לפגיס עוברת בין רוב השקסטים כחוש השני. וראו את השיר "ערב קריאה" – שיר שיזדהה עמו כל מי שלקח אי פעם חלק בערב שירה, ואת הפרגמנט "המוקד", ביקורת שנונה ומשעשעת על מבקר ספרות, שככל הנראה נכתבה על גבריאל מוקד. אותה הרוח שורה גם על הפרגמנט "חזרה על עצמו". שלושת השקסטים הללו חוברים לקבוצת טקסטים מוקדמת של פגיס שבהם לעג לתופעות שונות בעולם הספרות ושנותרו מחוץ לספריו (וראו השירים "אוף-דיזנגוף", "המוסף הספרותי", "הסרת הלוט" ו"תהפוכות" במדור "שירים נוספים" ב"כל השירים"). גם בסוף חייו פרסם פגיס כמה שירים אירוניים על תופעות ספרותיות שונות (וראו "טעם ספרותי" ו"המבטיח" ב"שירים אחרונים"), אך השקסטים שנדפסים פה נכתבו ככל הנראה בתקופה מוקדמת הרבה יותר, בשנות ה-50 וה-60.

לצד שקסטים כאלה, המוכרים כל כך בקולם, בפרסום שלפניכם נכללים גם שני שירים בוסריים המושכים את תשומת הלב דווקא בשל קולם האחר, הלא-אופייני כלל. הכוונה לשירים "גבוה, מעבר לזעם" ו"שם יכול הכיסא לשבת", שעל שניהם שורה שלוה ועדנה, המבשרות על תחושה

כמעט הרמונית. מעניין לראות את ניצניו של גוון הקול הזה – שלא הבשיל להתפרסם ולהיעשות חלק מן היצירה הקאנונית של פגיס.

שיר חשוב אחר שמתפרסם עתה הוא חלק שני מתוך מחזור שירים אשר אבד – ואולי עוד יימצא. השיר מתאר עיר שבה שני שעונים מורים על זמנים שונים. האחד נעצר בשנת תרפ"ט, פרעות ערביי ארץ ישראל ביישוב היהודי, והשני נעצר בשנת ת"ש, היא שנת 1939-40, תחילת מלחמת העולם השנייה, שהמשורר חווה על בשרו.

העיר שבה וחזרת בשירתו המוקדמת של פגיס, ומגלמת תמיד פער בין זמנים ונרטיבים – וראו למשל את המחזור הקצר 'עיר התמיד' שנכתב ככל הנראה על ירושלים, בשנה שבה עבר פגיס עצמו לגור בירושלים, מתוך ספרו הראשון 'שעון הצל'. גם ב'שהות מאוחרת' ניתן למצוא שירים העוסקים בעיר ובזמניה, המייצגים את הפער שחש פגיס בין הסכסוך המקומי, הלאומי, ל"שעון הצל" שהביא עמו מאירופה. בשיר ללא שם מתאר פגיס באופן מפורש את התחושה: "אתה הולך בתוך שעוני רחוב ישנים / ובתקתוק מסוכסך מאחר דמך, / נכנע לסיבוב הלב. חיים שונים / נעו על לוח פניך". ובשיר 'שיבה מיותרת': "תרגול הפח על צלב שבשבת הרוח / כאילו ביקש לו כיוון / אבל אני / הרי לא אוכל לטעות בכתובת: היא חקוקה / בבשרי".

השיר שרואה אור כאן נכתב כפי הנראה בתקופת הכתיבה של שני הספרים הראשונים, ויתכן שנגנז בשל נקיפות התאריכים המדויקות – קונקרסיות שלא מאפיינת את שירת פגיס המוקדמת. אותו הפער בדיוק מצוי גם בשיר "אתמול [פצעו צלפי הלגיון]", המתאר אישה שנהרגה בשטח ההפקר בירושלים, בידי הלגיון הירדני.

עוד שני טקסטים העוסקים באופן ישיר אף יותר במטען הגדול בחייו של פגיס – היא הילדות בצל המלחמה ההיא – הוא הפרגמנט הקצר "פשרה", המתאר באופן חסר תקדים את רגע הישלחותו של פגיס הילד (אז עוד לא קראו לו דן, אלא סוורין), אל מחנה העבודה, והשיר האישי והיפה

ערב קריאה

אחת-שתיים, אחת-שתיים-שלוש, המיקרופון בסדר. אבל האקוסטיקה
אזמה, באמת, באולם הזה! עכשו שומעים אותי? גם בשורה האחרונה?
השורה האחרונה היא תמיד בעיה. ובכן נתחיל: פסאומי וקירומי,
ברוכים הבאים, לילה טוב.

ב. (חלק שני מתוך מחזור)

זמני הזמנים ומועד מועדים ונחצי
בעיר של קץ הפלאות.
שעון השמש הגדול מפח
הקבוע בקיר שבשוק
מפגז כרצונו שעות או שנים,
שוכח את בוא המשיח, ובימי ערפל
הוא שובת וחולם לו.

אבל באותו הקיר משני עבריו נקבעו
שני שעוני מחוגים.
אחד נעצר בהמשה לשבע בשנת תרפ"ט
ואחד נעצר בעשרים לחמש בשנת ת"ש
כך הם עומדים לגורלם עד קץ הימים
ומדקים להפליא
רגע אחד בכל יום,
רגע אחד בכל לילה.

*

עכשו כבר מתר לגלות: הסוד
היה כמוס כל כך עד שכל הספינה
היתה מסוית קציר צבעוני בספור
הנשמר במקום בטוח
והילד היה כמוס על כך, עד
שנדה עם הבשם הדר
אל מעבר לדף
והגיע לחוף, אל הסוף השמח

במיוחד, "עכשיו כבר מותר לגלות". הילדות הכמוסה בצל המלחמה היא
היא הסוד הפגיס - שחוזר שוב ושוב בשיריו. שיר אחד מתוך 'שעון הצל'
מהדהד אותו באופן בולט: "חמקה לה ילדותי ובמותה / נטלה אגדותי ורק
אותי הותירה. / הפך סיפור חיי לי לבדותה. / לשווא אשוב עוד לבקש
דמותה / לשווא אפליג תרשישה ואופירה [...]". הילדות המפליגה כספינה
או כסיפור אגדה משותפת לשני השירים. ואמנם בשיר הגנוז יש מן
האופטימיות של ההגעה לחוף ולסוף השמח. האם זו אופטימיות אמיתית
- כפי שעולה משני השירים הבוסריים - המעידה על השמחה מן ההגעה
לחוף-מבטחים, היא ארץ ישראל, או סיום אירוני, הבא להנכיח דווקא את
חוסר האפשרות של השיקום? השיר מותיר להימצא בתהום שבין שתי
האפשרויות.

מצורפים כאן עוד שלושה פרגמנטים. אחד מהם, "התכתבות", התפרסם
בשנה שעברה על ידי לילך ניישטט בורשטיין ב"הארץ". כפי שכתבה
שם, הפרגמנט עוסק "בקשר המורכב שקיים פגיס לאורך חייו עם צילי,
אחותה של אימו שחיה בווינה". שמה של צילי מוזכר במפורש בפרגמנט
נוגע ללב נוסף המובא לפניכם, "[באוסטריה]", שיש בו אירוניה רבה על
מבצעי הקבורה באוסטריה. גם "מטרות", נושא אירוניה דומה על המרדף
האבסורדי שמניב הקפיטליזם.

שלושה מן השירים המובאים לפניכם תוקתקו במכונת כתיבה ונוקדו על
ידי פגיס ("ערב קריאה", "חלק שני מתוך מחזור", "אתמול אישה בשטח
ההפקר"), ושאר השירים וקטעי הפרוזה נתונים היו בכתב ידו המוקפד של
המשורר. שורות שנמחקו על ידי פגיס הובאו כאן בתוך סוגריים מרובעים.
כל הטקסטים נמצאו כאמור במכון גנזים, תחת התיקיה "שירים שלא
מופיעים בספרים". את המיון ערכה הלית ישרון, ויש להודות לה על
הטיפול המסור שמאפיין אותה כל כך. התודה כמובן למכון גנזים על כל
עובדיו, ובמיוחד להילה צור ולראש המכון אדיבה גפן. התודה גם ליונתן
פגיס ולפרופ' חנן חבר.

התכתבות

לא ראיתי אותה שנה. הדף הריק לפני. אני חייב לכתוב לה. מה לכתוב? על כל שעה יכולתי לכתוב לה ספר שלם, אבל על שנה אין לי כלום. טוב, אשלח לה את הדף הריק, והיא תדע לקרוא אותו. ואם לא תדע, אפילו הדף הריק יהיה יותר מדי.

המוקד

הוא מבקר חריף, ממש עדשה של זכוכית מגדלת, מבחין בקוצו של כל יוד. והוא תמיד בפוקוס, מרכז את קרני השמש על הניר ומעלה אותו באש.

חזרה על עצמו

אל תתלונן שאותו משורר חוזר הרבה על עצמו. הוא גלגל עגלה הסובב על צירו (זוהי מהות צורתו), הוא חוזר על עצמו בלי הרף, אבל חשוקו עובר בעפר אחר.

מטרות

מהי מטרה? ישנו רץ. בין אם ריצתו יפה בין אם לאו. הוא קרב יותר ויותר (כמעט בלא רחם) אל הסרט הצבעוני הנמתח בסוף המסלול. אבל כמה עלוב היה אלו חשב את זה למטרה! ברכיו ושוקיו, אפילו מצחו וחזהו נבראו כך, שהוא מוכרח להמשיך בריצה הרחק מעבר לזה, אל מחוץ למסלול. הקרקע משתפלת, אבנים צצות ומתרבות, בורות נפערים לפניו, הוא מועד ונופל, יעוד בעללותיו האחרונים הוא ממשיך בריצה, ולו באויר. אם כן, אין מטרה? או אולי המטרה היא הריצה? לא לא, אתה תמצא אותה.

*

באוסטריה, כמו שיש ביטוח חיים יש ביטוח מוות עם הקבורה. אנשים בודדים שאינם סומכים על ידיד או על איזה קרוב רחוק מזמינים לעצמם קבורה מכובדת. כך צילי. תהיה לך קבורה יפה, גברת, (הם קוראים לזה "גוויה יפה") איזו יצירה את רוצה על הקבר? לא, בלי מוזיקה? אז פרחים, יש זרים בגודל שונה. אנחנו מבטיחים שיהיה טחוב.

שם

שם יכול הפסא לשבת, השלחן לאכל, שם יכול הסלם לעלות ולרדת, והחל להיות חל (שם אין תכלית ואין קדם)

*

גבה, מעבר לזעם, צלול וגבה וזר מעבר לצער, שם באגם הצלול בין עתקי הענן מעבר לפחד החיים הפחלים מתחילים

והשער פתוח
בואי תפארת הרגע
בואי הרוח.

*

אתמול (פצעו צלפי הלגיון)
אשה בשטח ההפקר.
כדור הארץ נוקע מעט מצירו.

חכם שמת לפני דורות רבים
אמר לי הערב: מה יתלונן אדם חי,
דיו שהוא חי.

אולי הוא מגזים, אבל
אני משה לו און
בהכנעה.

פשרה

כשהייתי צעיר רציתי לנסוע לצפון ולשם כך הלכתי לתחנת הרכבת, היא הייתה בדרום. שם ציפה לי הקטר שהביא אותי למחוז חפצי בכפיה, במסילת ברזל של הכרח.

הגנה
לאור

מרתק, מענג, מצחיק להפליא,
עוצר נשימה והרומן המשובח
והרלוונטי ביותר שקראתי
כמדומה זה נצח.

– ניו יורק טיימס

זונה פרס
פוליצר
לשנת 2022

זה עידנים לא קראתי יצירה
ספרותית שמשרה עונג כה
טהור.

– פייננשל טיימס

ג'ושוע כהן הוא בבידור גאון.

– גרדיאן

מחונם, מצחיק, אפל, מרגש
עמוקות, מלא בהתייחסויות
החל מנבוקוב והאחים מארקס
וכלה בז'בוטינסקי ובהרולד
בלום המנוח, הנתניהוז הוא
תענוג לקורא.

– ג'ואיש כרוניקל

בספר [הנתניהוז], כהן מוכיח
שהוא לא רק אחד הסופרים
היהודים חדי התפיסה ועשירי
הדמיון באמריקה, אלא אחד
מעובי סופריה בכלל.

– וול סטריט ג'ורנל

פאון
המחש
בות של
פרננדו
פסואה

אות
אין
משמ
עות

מניפסטים

הגנה
לאור

לראשונה בעברית

לונה
פארק
המחש
בות של
פרננדו
פסואה

למילה
מצי
אות
אין
משמ
עות

מניפסטים

הגנה

רוצים לקבל כל
גיליון הבה להבא
שייצא מעתה ועד יקום
עד הבית ובחינם?

הכנסו ורזירשמו >

havalehaba.co.il

